

Oulun kaupunki

Kotaselän tuulivoima-alueen osayleiskaava

Palauteraportti ja kaavan laatijan vastineet

13.4.2026

Sisällys

1	OAS vaiheen palaute ja kaavan laatijan vastineet.....	3
1.1	Viranomaisten lausunnot.....	3
1.2	Osallisten palautteet	30
2	Kaavan luonnosvaiheen palaute ja kaavan laatijan vastineet	64
2.1	Viranomaisten lausunnot.....	64
2.2	Osallisten mielipiteet	64
3	Kaavan ehdotusvaiheen palaute ja kaavan laatijan vastineet.....	64
3.1	Viranomaisten lausunnot.....	64
3.2	Osallisten muistutukset	64

1 OAS vaiheen palaute ja kaavan laatijan vastineet

OAS oli julkisesti nähtävillä 3.10.–1.11.2023 välisen ajan seuraavissa paikoissa:

- **Oulun kaupungin verkkosivulla ja Ympäristötalo, Solistinkatu 2**
- **Iin kunta viralliset ilmoitukset/kuulutukset ja asiointipiste, Iisi-areena, Kisatie 2 B, Ii**

Kaupunkilaisilla ja muilla osallisilla oli mahdollisuus esittää mielipide osayleiskaavan valmisteluaineistosta.

Lausuntoja saapui 16 kappaletta ja mielipiteitä 28 kappaletta.

1.1 Viranomaisten lausunnot

Lausunto	Kaavan laatijan vastine
<p>1) Luonnonvarakeskus, 3.10.2023</p> <p>Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta. Luonnonvarakeskus lausuu hankkeen YVA-ohjelmasta.</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi.</p>
<p>2) Pohjois-Pohjanmaan Pelastuslaitos, 9.10.2023</p> <p>Pelastusviranomaisen on tutustunut asiakirjaan ja toteaa, ettei osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ole huomautettavaa. Pelastusviranomaisen antaa lausuntonsa yleiskaavaluonnoksesta.</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi.</p>
<p>3) Liikenne- ja viestintävirasto Traficom, 13.10.2023</p> <p>Tuulivoimalat muodostavat korkeina rakenteina lentoesteitä. Lentoeste voi olla mikä tahansa maasta kohoava kohde, joka saattaa häiritä lentoliikennettä tai ilmailua palvelevia laitteita. Siitä, missä tapauksissa esteelle tulee hakea lentoestelupaa, on säädetty ilmailulain 158 §:ssä. Ilmailulaki on muuttunut 1.10.2023 lentoesteiden osalta. Aiemmin lentoestelupaa varten hakijan tuli pyytää ensin ilmaliikennepalvelujen tarjoajan (Fintraffic Lennonvarmistus Oy:n) lentoestelausunto. Jatkossa lentoestelupahakemukseen ei tarvitse enää liittää ilmaliikennepalvelujen tarjoajan lausuntoa aiotusta lentoestestä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pyytää lausunnot lupahakemuksen saatuaan.</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi.</p>

<p>4) Fintraffic Lennonvarmistus Oy, 20.10.2023</p> <p>Fintraffic Lennonvarmistus Oy vastaa Suomen ilmatilan käytön hallinnasta sekä lentoreitti- ja lennonvarmistuspalveluista 22 lentoasemalla Suomessa. Toimintamme lähtökohtana on aina lentoliikenteen turvallisuus, lentojen sujuvuus ja säännöllisyys. Ilmailulaki määrää lentoes-teistä siten, että rakennelma tai laite ei saa häiritä ilmailua palvelevia laitteita tai lentoliikennettä tai aiheuttaa muutoin vaaraa lentoturvallisuudelle. Ilmailulain 1.10.2023 voimaanastuneen muutoksen mukaisesti Liikenne- ja viestintävirasto selvittää osana lentoestelupaprosessia lentoesteen vaikutukset lentoliikenteen sujuvuudelle ja lentopaikan pitäjälle.</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi.</p>
<p>5) Yli-lin kuntalaisyhdistys, 20.10.2023</p> <p>Yli-lin kuntalaisyhdistyksen selvitys ja ehdotus: YLEISTÄ</p> <p>Yli-lin asukkaat ovat huolestuneina seuranneet viime vuosien aikana asuinalueeseemme kohdistunutta painetta tuulivoimapuistojen rakentamiseen yhä lähemmäksi kaupunginosamme läheisyyteen. Vireillä olevat Oulun kaupungin, Pudasjärven kaupungin ja lin kunnan tuulivoimapuistohankkeet piirittävät muutaman kilometrin säteen lähietäisyydeltä Yli-lin taajamaa sen lähikyliä. Tuulivoimapuistojen kokonaisvaikutuksen aiheuttamat haitat muuttuneisiin elinolosuhteisiin, luontoon ja kulttuurimaamme ovat merkittäviä. Tuulivoimapuistojen kokonaisvaikutuksen arviointia tulisi tehdä asukkaiden viihtyvyyden, ympäristön pirstoutumisen, eläinten hyvinvoinnin sekä talouden, kuten kiinteistöjen arvojen alenemisen näkökulmasta. Lisäksi tuulivoimapuistojen kokonaisvaikutusta tulisi arvioida laajemmin ei vaan Yli-lin taajaman ja sen kylien, mutta myös lähialueiden kuten Kiimingin taajaman ja kylien sekä koko Oulun alueen näkökulmasta.</p> <p>Oulun kaupungin tulee kaavoituspäätöksissään ottaa huomioon alueen asukkaiden ja siellä sijaitsevien eri toimijoiden intressit. Perustuslain 20 §:n toisen momentin mukaan "Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon."</p>	<p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä. Yli-lin alueelle on kaupungin aloitteesta ja toimijoiden yhdessä toteuttamana laadittu hankkeiden maisemavaikutusten yhteismallinnus kesällä 2024. Kuvauspaikkoja oli yhdeksän, joiden sijainteja mietittiin yhdessä tuulivoimatoimijoiden ja Yli-lin kuntalaisyhdistyksen kanssa. Mallinnukset on tehty kunkin hankkeen maksimivoimalakorkeuksilla ja maksimivoimalamäärillä ja kuvastavat siten teoreettista toteutumistilannetta kokonaisuutena. Voimalamäärät, sijoittelu ja korkeudet voivat muuttua. Tuulivoimalat on lisätty oikeassa ympäristössä kuvattuun videoon, jotta mallinnusmateriaali on mahdollisimman realistinen. Tehdyn mallinnuksen osalta on tosin huomioitava, että sen jälkeen Tannilan hankkeessa on luovuttu tuulivoiman tavoittelusta ja Iso Rytisuon sekä Kotaselän alle seudulliseksi muuttuneiden hankkeiden tavoiteltavat voimalamäärät voivat olla enää maksimissaan 9.</p>

Kotaselän tuulivoimapiston lähimmillään vain 2 500 metrin päähän suunnitellut tuuliturbiinit tulevat aiheuttamaan Yli-lin taajamassa ja kylissä erittäin merkittäviä melu- ja maisemallisia haittoja niin vakituisille kuin vapaa-ajan asukkaille. Maisemamme muutoksella on kielteisiä vaikutuksia Yli-lin alueen ja laajemminkin Oulun seudun matkailutoiminnan edistämässä ja kiinteistöjen arvon alenemisessä. Näillä on negatiivinen vaikutus koko Oulun kaupungin aluetalouteen. Tuulivoimasta aiheutuvat melu-, värähdys- ja maisemahaitat tulee ottaa todesta. Perustuslain 20 §:n ensimmäisessä momentissa todetaan: "Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille."

YVA- menettelyssä tulee arvioida erityisesti matkailun ja kiinteistöjen arvon alenemisen näkökulmasta yksittäistä tuulivoimapuistoa sekä kaikkien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutusta aluetalouden menetysten näkökulmasta.

SUOMEN KORKEIMMAT TUULITURBIINIT

Suomessa ei ole aikaisemmin rakennettu yli 350-metrin tuulivoimaloita. Kokemuksia ja mittauksia näin korkeaan lakikorkeuteen nousevista tuulivoimaloista, joiden meluhaitat ulottuvat selvästi kauemmaksi kuin nykyiset minimi raja-arvot antavat mahdollisuuden rakentaa, ei siis ole. Ilmattaren Vuolijoella rakennetussa puistossa, joissa tuulivoimaloiden korkeus on 220 metriä, on osoitettu yksityisillä mittauksilla, että 2,2 km päähän raja-arvot ylittyvät ajoittain jopa yli 20 db:llä nykyisen 40 db sallivan raja-arvon. 350 metriin kohoavista tuulivoimaloista tulee saada puolueeton meluhaitta-mittausarvio desibelihuipuista ja niiden meluhaittavaikutuksista Yli-lin taajamaan ja kyliin. THL:n julkaiseman tuulivoimahaittoja kartoittaneen tutkimuksen mukaan tuulivoimalat muuttivat asuntojen ääniympäristöä kaupunkimaiseen suuntaan. Ääniympäristön muutos oli erityisen häiritsevää silloin, kun ympäristöön ei muutoin kuulunut normaalisti paljon rakennetun ympäristön ääniä. Tutkimuksessa tuulivoimaloiden infraääneen liitettyä oireilua esiintyi 2,5 kilometrin säteellä 15 %:lla ja 20 kilometrinkin säteellä 5 %:lla väestöstä. Kotaselän noin 40–60 tuulivoimalan melu-yhteysvaikutus tulee arvioida YVA-menettelyssä.

Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun paltteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Sitä aiemmin kaupunki on jo edellyttänyt kaikilta hankkeilta vastaavan suojaetäisyyden Kierikin kivikautiseen keskukseen. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä laadittujen melumallinnusten perusteella hankkeesta aiheutuvat meluvaikutukset eivät ylitä taajamassa tai kylissä asuin- ja lomarakennusten kohdalla Suomessa käytettyjen asetusten ja säädösten mukaisia melun enimmäisarvoja.

YVA-menettelyn yhteydessä on arvioitu myös elinkeinoihin ja talouteen liittyviä vaikutuksia. YVA-menettely on osayleiskaavoituksesta erillinen menettely ja YVA-menettelyssä tutkitut vaihtoehdot ovat suurempia kuin osayleiskaavan mukainen hankesuunnitelma.

Mallinnukset on laadittu Suomessa yleisesti käytössä olevien ohjeistusten mukaisesti. Kaikkien voimalaominaisuuksien osalta eri vaikutustyyppien vaikutusarviointi on tehty varovaisuusperiaatteella eli suurimmat vaikutukset huomioiden. Yleinen tapa on käyttää niin sanottua generistä voimalaa kuvaamaan hankesuunnitelman mukaista voimalaa vaikutuksineen.

Hankealueen länsiosaan sijoittuu vapaa-ajan rakennus, jonka käyttötarkoituksen muutoksesta muuhun käyttöön hanketoimija neuvottelee kiinteistön omistajien kanssa. Kyseisen vapaa-ajan rakennuksen kohdalla ulkomelun laskentatulokset on ohjeavolla 40 dB kaavaluonnoksessa esitettyllä voimalasuunnitelmalla. Maisemavaikutusten arvioimiseksi ja havainnollistamiseksi laaditut havainnekuvat ja näkymäalueanalyysit on päivitetty ajantasaisen hankesuunnitelman mukaisiksi. Kaavaluonnosvaiheessa Kotaselän tuulivoimahanketta suunnitellaan 9 voimalan kokonaisuutena, jolloin myös vaikutukset ovat pienentyneet YVA-vaiheeseen verrattuna.

Tuulivoimala-alueen meluhaitat Yli-lin taajamaan tulee huomioida tuulivoimaloiden mallinuksista, ja havainne kuvista tulee käydä selville millä tavoin Yli-lin ja sen kylien taajamiin sekä Oulun kaupungin taajamiin kuten Iihin ja Kiiminkiin yleisvaikutus ulottuu. Näistä havainne kuvista tulee saada luotua selkeä käsitys niiden ympäristövaikutuksista ja laajuudesta. Havainne kuvia ja mallinuksia ei ole esitetty yli-iiläisille pidetyssä Kotaselän tuulivoimahankkeen yleisöinfossa 17.10.2023.

YHTEISVAIKUTUS

Yli-li Oulun kaupungin koillisosa on tunnettu jokien halkomasta luonnostaan, kesäasukkaisuutensa, Kierikkikeskuksesta sekä lukuisista perinteisen maatalouselinkeinon ja metsätalouden yrittäjistä. Yli-li on se Oulun osa, joka on eniten kiinni luonnossa ja sen tarjoamissa mahdollisuuksissa. Tätä vahvuutta tulee vaalia, tuulipuisto aivan kirkonkylän kupeessa ei sitä tee. Yli-lin houkuttelevuus asuinympäristönä ja tulo- ja palvelumuutoksen kohteena perustuu luontoon, palveluihin ja kulkuyhteyksiin. Se on osa Oulun kaupunkia ja sen vetovoimaisuutta. Sen vuoksi kaupungin tulee huolehtia siitä, että tämän vetovoiman menetystä ei uhata tuulivoimahankkeilla. Vaikuttaa siltä, että Kotaselän hankkeen suunnittelussa on ammattimaisesti ja perusteellisesti huomioitu säännösten vaatimat reunaehdot, mutta ei huomioitu lähialueen ihmisiä ja Yli-lin taajaman houkuttelevuutta asuinympäristönä. Kotaselän tuulipuistohankkeen yhteisvaikutukset niin Yli-lin keskustan taajama-alueeseen, kuin myös Yli-lin kyliin ja historialliseen jokimaisemaan ovat merkittävät. Kierikkikeskus ja Iijoki varsi ovat suosittuja kulttuuri-, retkeily- ja virkistysympäristöjä, joilla on suuri merkitys alueen viihtyvyyteen ja matkailuun laajemmaltikin. Lisäksi jokivarressa on paljon sekä vakituista että vapaa-ajan asutusta. Taajaman välittömään läheisyyteen näkyvät ja kuuluvat voimalat laskevat kiinteistöjen ja tonttien arvoa pysyvästi. Asuinviihtyvyyden näkökulmasta tuulivoimalapuisto rajaa rakentamista alueelle. Tuulivoimalat tulevat näkyviin hyvin laajana massiivisena vyöhykkeenä Yli-lin taajamasta ja lähikylistä katsottuna. Tuulipuistojen luoma vyöhyke muuttaa merkittävästi 45 kilometrin matkalla jokimaiseman, soiden ja koko Iijoen maisemakuvaa. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimapuistojen

Lokakuussa 2023 pidetty yleisötilaisuus koski hankkeen YVA-ohjelmaa ja osayleiskaavoituksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS). Tässä vaiheessa esiteltiin arvioitavat vaikutukset ja alustavat suunnitelmat. YVA-selostusvaiheen yleisötilaisuudessa 20.1.2026 on esitelty kaikki Kotaselän aiheuttamat vaikutukset, ml. havainnekuvat ja melumallinnukset.

Kotaselän hankkeen vaikutuksia on arvioitu kattavasti YVA-prosessin aikana ja arviointia täydennetään kaavaprosessin edetessä. Vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon mm. maisemavaikutusten arviointi, vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen sekä matkailuun ja talouteen. Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin

kanssa ovat merkittäviä asuinviihtyisyyden ja kiinteistöjen arvon laskemisen osalta niin pysyvän asumisen kuin loma-asutuksenkin osalta. Tällä on vaikutusta myös koko Oulun seudun maisema- ja luontoarvoihin perustuvalla matkailulle.

POROTALOUS

Tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä on merkittävä määrä poroja eri paliskunnilla. Poroista saa osin elantonsa tällä alueella 150 henkilöä. Porotalouden vaikutukset tulisi arvioida yhteistyössä kaikkien hanketoimijoiden, hanketta valvovien viranomaisten ja paliskuntien kanssa.

LUONTO

Luontovaikutusten osalta on perusteltua tarkastella tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutusta alueella esiintyvän lajiston elinympäristöjen määrän ja ominaispiirteiden muuttumiseen. Yhtenäisten metsä- ja suoalueiden pirstoutuminen ja elinympäristön laadun muutokset sekä infran rakentamisen ja tuulivoimalaalueiden käytön aiheuttama lisääntyvä häiriö vaikuttavat keskeisesti lajiston elinolosuhteisiin. On huomioitava, että suunnitteilla oleva Kotaselän tuulivoimapuisto rajoittuu suojeltuun Natura-alueeseen. Voimalaitosten siipien eroosiosta syntyvä muovaaste uhkaa alueen pohjavesialueita. Yli-lin suot ja pellot ovat laulujoutsenten ja kurkien muuttoreittien varrella. Tuulivoimapuistoilla niiden yhteisvaikutuksen vuoksi tulee olemaan pitkällä aikajänteellä merkittävä vaikutus eri eläinlajeihin. Kuinka merkittävä vaikutus, se tulee YVA-menettelyssä tarkasti selvittää ja informoida selvityksistä alueen asukkaita.

METSÄT

Tuulivoimapuistoalueelle kohdistuvien yhteisvaikutusten vuoksi talousmetsäalueiden ja niiden lomassa sijaitsevien arvokkaampien alueiden pirstoutumisen ongelmat muodostuvat todennäköisesti ainakin kohtalaisiksi tai merkittäväksi. Kyseessä on iso ja siten merkittävästi luonnon ympäristöä muuttava hanke. Vaikutusten arviointi ekologisen verkoston osalta tulee olla riittävä. Tarkemmat selvitykset Kotaselän

etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Sitä aiemmin kaupunki on jo edellyttänyt kaikilta hankkeilta vastaavan suojaetäisyyden Kierikin kivikautiseen keskukseen. Nämä ovat huomattavasti suurempia suojaetäisyyksiä kuin mitkään säännökset tai suositukset edellyttävät.

Hankkeessa on arvioitu kattavasti vaikutuksia poronhoitoon hyödyntämällä laajasti hankkeen YVA-menettelyn aikana tuotettua materiaalia ja arvioitu poronhoidolle aiheutuvia muutoksia yhteistyössä paliskunnan kanssa. Paliskunnan kanssa on tehty karttatyötä, sekä käyty keskusteluja sekä puhelimitse että Teams-yhteydellä. Hankkeen yhteydessä on järjestetty poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut 1.6.2023 sekä 9.1.2025.

Hankkeen vaikutuksia on arvioitu suojelualueille ja ekologiselle verkostolle, kasvillisuudelle ja luontotyypeille sekä linnustolle ja muulle eläimistölle. Hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen ja sen suojelun perusteena oleviin lajeihin on tarkasteltu erillisessä Natura-arvioinnissa.

Tuulivoimaloista irtoavan mikromuovin määrä on hyvin pieni. Ruotsissa luontoyhdistys Naturskyddsförening on arvioinut, että kaikista Ruotsin tuulivoimaloista irtosi vuonna 2021 noin 645 kilogrammaa eli noin 0,6 tonnia mikromuovia. Vuonna 2021 Ruotsissa oli noin 4 300 tuulivoimalaa, joten karkeasti laskettuna yhdestä tuulivoimalasta irtosi siis noin 150 grammaa mikromuovia vuodessa. Suomessa oli vuonna 2023 noin 1 600 tuulivoimalaa, joten samalla laskukaavalla laskettuna Suomen kaikista tuulivoimaloista olisi vuonna 2023 irronnut noin 240 kiloa mikromuovia.

Vaikutuksia ekologiselle verkostolle on arvioitu osayleiskaavoituksessa. Kotaselän hankkeessa hyödynnetään suurelta osin viereisen Pahkakosken tuulivoimapuiston rakentamiseen käytettyä infrastruktuuria mm. tieverkon ja olemassa olevan maa-aineksen ottoalueen sekä jo rakennetun voimajohdon osalta, mikä vähentää luonnonympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

tuulivoimahankealueella ja sen lähiympäristössä puuttuvat. Ekologiset vaikutukset ulottuvat laajemmin koko Oulun alueelle, jonne suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ovat muodostamassa ongelmallisia yhteisvaikutuksia. Mahdolliset haittavaikutukset tulee korvata alueella asuville ihmisille.

KAAVAMUUTOKSEN ARVIOINTI

Yli-lin kuntalaisyhdistys esittää, että Kotaselän tuulipuiston tekemisestä luovutaan ja mikäli se rakennetaan, tuulipuisto siirretään muualle Oulun kaupungin alueelle.

Yli-lin taajaman ja kylien ympärille on suunniteltu merkittävä määrä tuulivoimapuistoja, joiden vaikutus asumiseen haittavaikutuksineen ja kiinteistöjen arvojen laskemiseen on merkittävä. Yleiskaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Osayleiskaava tulee laatia uudelta pohjalta siirtämällä tuulivoimapuistoja kauemmaksi Yli-lin taajaman ja sen kylien välittömästä läheisyydestä.

Esitämme, että kaupungin on etsittävä vaihtoehtoisia malleja Kotaselän tuulipuistolle niin, että se on vähintään 15 km lähimmästä asutuksesta ilman että siitä aiheutuisi maisema-, melu- ja luonnonhaittoja. Näitä löytyy esimerkiksi Oulun ja Pudasjärven kaupunkien rajalta, joissa tuulivoimapuistoja on mahdollista rakentaa selvästi nopeammin ja jossa niitä on helpompi hallita.

Vaihtoehtoisia sijainteja ovat Tuuli-hankkeen perusteella entisen Yli-lin kunnan alueella ovat nro 157: 157. II–OULU: ETELÄSUO ja 145. OULU: 132 KYNKÄÄNLATVASUO, 141 TANNILA ja 145 SÄIPPÄHARJU.

TUULI-hankkeen-kohdekortit.pdf (pohjois-pohjanmaa.fi).

Kuntalaisyhdistys ei halua tuulipuistoja millenkään näistä alueista ilman maanomistajan ja asukkaiden suostumusta.

ALUEELLEMME SUUNNATTUJEN TUULIVOIMAHANKKEIDEN HAITALLISET VAIKUTUKSET MAISEMAAN, LUONTOON JA ASUMISEEN EIVÄT OLE HYVÄKSYTTÄVIÄ

Kotaselän tuulipuiston etukäteiselvityksissä ei ole huomioitu taajamaa liian lähelle tulevan tuulipuiston lukuisia haittoja Yli-lin taajaman ja kylien asukkaille ja ympäristölle. Asukkaiden

Tuulivoimakaavat lähtevät tavallisesti liikkeelle yksityisten toimijoiden aloitteesta ja edellyttävät maanomistajien hyväksyntää. Myös Kotaselän tuulivoimahanke on käynnistynyt maanomistajien aloitteesta. Hankesuunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaali-alueena Oulussa. Potentiaali-alueilla voidaan voimassa olevan Energia- ja ilmastovaihe- ja maankäytön osayleiskaavan mukaisesti tutkia osayleiskaavoituksella enintään 9 voimalan hanketta.

Hankesuunnitelma on täsmentynyt saadun palautteen ja tehtyjen erilliselvitysten tulosten myötä. Tästä johtuen on kasvatettu voimaloiden etäisyyttä Yli-lin taajamaan, jonka myötä hankealue- ja vaikutusalue on myös supistunut pohjoisosasta.

<p>vastustus tuli selväksi 17.10.2023 järjestetyssä yleisötilaisuudessa. Sitä tulee kuunnella, koska kuntaliitoksen jälkeen yli-iiläiset tuntevat jääneensä vahvasti alisteiseen asemaan Oulun kaupungin päätöksenteossa.</p> <p>Tuulipuistot ovat niin pitkäkestoisia ja laajasti vaikuttavia investointeja, että Oulun kaupungin päättävien tahojen ja luottamushenkilöiden tulee ottaa niihin kantaa. Kunnan tehtävä ei ole maankäyttöasioissa edistää tuulivoimayhtiöiden intressejä. Perustuslain 22 §:ssä sanotaan yksiselitteisesti: "Julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen."</p> <p>Yli-lin kuntalaisyhdistys pyytää kaupungilta selvitystä siitä, miksi Kotaselän tuulipuisto valittiin alueeksi, vaikka valinnan varaa olisi ollut huomattavasti laajemmalta alueelta. Oulun kaupungin rakennushankkeet tulee tehdä yhteistyössä alueen asukkaiden ja maanomistajien kanssa.</p>	<p>Oulun kaupunki on mahdollistanut tuulivoiman hankekehitystä alueille, jotka on tunnistettu Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe-maakuntakaavassa soveltuviksi seudullisen kokoluokan tuulivoimatuotannolle. Kotaselän tuulivoimaloiden alue putosi pois vuonna 2025 voimaan kuulutetusta vaihemaakuntakaavasta, mutta Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunta on päättänyt sisällyttää alueen alle seudullisen kokoluokan (max. 9 voimalaa) tuulivoimatuotannolle soveltuvien joukkoon. Kaupungilla on itsenäinen päätösvalta alle seudullisen kokoluokan hankkeiden osalta.</p> <p>Kotaselän hanke ei ole ristiriidassa maakuntakaavan suunnitteluratkaisun kanssa, joka koski ainoastaan seudullisen kokoluokan tuulivoimatuotannolle soveltuvia alueita. Maakuntakaavassa osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia. Hankkeen toteuttaminen ei edellytä maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv-1) merkintää.</p> <p>Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaali-alueelle.</p>
<p>6) Telia Finland Oyj, 30.10.2023 Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole hankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi.</p>

vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkki-järjestelmiä.	
<p>7) Ilmatieteen laitos, 30.10.2023</p> <p>Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa Kotaselän tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan, koska alue on yli 20 km päässä lähimmästä laitoksen säätutkasta.</p>	Lausunto merkitään tiedoksi.
<p>8) Fingrid Oyj, 30.10.2023</p> <p>Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä. Kantaverkkoyhtiöllä on sähkömarkkinalaissa määritelty verkon kehittämis- ja liittämisvelvollisuus. Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää verkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat ja sähköntuotantolaitokset toiminta-alueellaan. Kantaverkkoliityntöjen tulee täyttää tekniset vaatimukset, jotka on esitetty Fingridin yleisissä liittymisehdoissa (YLE). Liittymisehtoja noudattamalla varmistetaan järjestelmien tekninen yhteensopivuus. Niissä myös määritellään sopimuspuolten liityntää koskevat oikeudet ja velvollisuudet.</p> <p>Yleisten liittymisehtojen lisäksi voimalaitosten tulee täyttää Fingridin järjestelmätekniset vaatimukset (VJV). Asiakas huolehtii omaan sähköverkkoon suoraan tai välillisesti liittyvien osapuolien kanssa siitä, että myös niiden sähköverkot ja niihin liittyvät laitteistot täyttävät kantaverkkoa koskevat liittymisehdot ja järjestelmätekniset vaatimukset. Kustakin liittynnästä sovitaan erillisellä liittymissopimuksella tapauskohtaisesti.</p> <p>Tuulivoima-alue</p> <p>Tuulivoima-alueen itäpuolella on Fingridin voimajohtohankkeet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aurora Line-sähkönsiirtoyhteyden osuus 400 + 100 kV voimajohto Viitajärvi-Pyhänselkä ja www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/aurora-line/ 	Lausunto otetaan huomioon hankkeen jatko-suunnittelussa.

- 400 + 100 kV Petäjaskoski-Nuojuankangas
www.fingrid.fi/kantaverkko/rakentaminen/hankkeet/petajaskoski-nuojuankangas/ .

Voimajohtojen etäisyysvaatimukset tuulivoimaloille on otettava huomioon tuulivoimaloiden suunnittelussa tulevien voimajohtojen osalta. Tuulivoimalat tulee sijoittaa vähintään 1,5 x tuulivoimalan maksimikorkeuden määrittämän etäisyyden päähän johtoalueen ulkoreunasta mitattuna.

Tässä kaava- ja YVA-lausunnossa ei oteta kantaa sähkötekniisiin asioihin, voimajohtojen ja tuulivoiman yhteensovittamisen tarpeisiin, jotka hoidetaan Fingridin ja hankkeesta vastaavan muun yhteistyön kautta. Fingridillä ei ole muutoin lausuttavaa YVA-ohjelmasta tai osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Lausumme mielellämme jatkossa hankkeen eri vaiheista, tietojen tarkentuessa. Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto.

Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta

www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-jaym-paristo/luvat-ja-lausunnot

tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunt@fingrid.fi.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnolle mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi.

9) Kiimingin paliskunta, 31.10.2023

Kotaselän tuulivoimahanke sijoittuu Kiimingin paliskunnan alueelle. Kiimingin paliskunta sijaitsee Oulun kaupungin koillisosassa. Paliskunnan lounaisraja toimii samalla poronhoitoalueen rajana. Poronhoito on elinkeino, joka perustuu poronhoitolailta turvattuun porojen vapaaseen laidunnusoikeuteen (PHL 848/1990, 3§). Tämä poronhoito-oikeus on voimassa maan omistussuhteista riippumatta, poikkeukset siihen on lueteltu poronhoitolaissa. Vapaa laidunoikeus on tarkoitettu pysyväksi oikeudeksi, eikä sitä voi myydä tai vuokrata pois.

Kiimingin paliskunta ei hyväksy Kotaselän tuulivoimahanketta, joka jo itsessään on kokoluokaltaan merkittävän suuri ja yhdessä paliskunnassa olevan muun maankäytön ja jo rakennettavien tuulivoimapuistojen kanssa, se tulee entisestään kaventamaan poronhoidon mahdollisuuksia Kiimingin paliskunnassa.

Hankkeen sijainti tulisi olemaan keskeisellä porojen syys- ja talvilaidunalueella sekä katkaisee porojen laidunalueen ja luontaisen elintilan sekä kulkeutumisen syysalueille paliskunnan länsiosiin. Osa porojen kesälaidunalueista sijaitsee myös tuulivoima-alueen välittömässä läheisyydessä.

Alueella tapahtuva rakentaminen muokkaa alueen niin, että porojen laiduntaminen kävisi mahdottomaksi, aiheuttaen pysyvää haittaa alueen poronhoidolle. Paliskunta pelkää, että hankkeen myötä porojen luontainen kulku alueella häiriintyy ja aiheuttaa poromiehille kohtuutonta lisätyötä. Myös porojen kulkeutumisen riski poronhoitoalueen ulkopuolelle kasvaa mm. sähkönsiirtolinjojen ja alueelle tulevien muiden tuulivoimahankkeiden vuoksi. Tämä aiheuttaa ongelmia poronhoidolle laidunalueiden menetyksen myötä ja tuo omalta osaltaan lisäkustannuksia paliskunnalle.

Hankkeen laajuus herättää myös huolta paliskunnassa, on epävarmaa, miten porot reagoivat näin laajaan ympäristön muutokseen. Kiimingin paliskunta vaatii, että porotalouteen liittyvät vaikutukset alueella on arvioitava huolellisesti ja kattavasti.

YVA-arvioinnissa tulee selvittää poronhoidolle aiheutuvat haitat, myös muun maankäytön ja kyseisen hankkeen yhteisvaikutukset tulisi selvittää.

Mahdolliset pysyvät laidunalueenmenetykset, sekä muut vahingot ja haitat alueen porotaloudelle on korvattava. On huomioitava myös, että laidunmaiden vähetessä paliskunnassa porojen laidunnuskäytössä olevan maa-ala vähenee ja sen käytettävyys heikkenee muun maan käytön tullessa alueelle, minkä seurauksena laitumet kuluvat herkemmin. Tämä johtaa paliskunnan teurastuoton ja kannattavuuden heikkenemiseen sekä voi vaikuttaa paliskunnan suurimpaan sallittuun poromäärään negatiivisesti.

Hankkeesta vastaava on käynyt aktiivisesti vuoropuhelua paliskunnan kanssa. Hankkeessa on arvioitu kattavasti vaikutuksia poronhoitoon hyödyntämällä laajasti hankkeen YVA-menettelyn aikana tuotettua materiaalia ja arvioitu poronhoidolle aiheutuvia muutoksia yhteistyössä paliskunnan kanssa. Paliskunnan kanssa on tehty karttatyötä, sekä käyty keskusteluja sekä puhelimitse että Teams-yhteydellä. Hankkeen yhteydessä on järjestetty poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut 1.6.2023 sekä 9.1.2025.

Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehtoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). YVA-menettelyssä tutkittuihin vaihtoehtoihin nähden vaikutukset poronhoidolle ovat lieventyneet.

Hankkeesta vastaava jatkaa yhteistyötä paliskunnan kanssa jatkosuunnittelun ja koko hankkeen elinkaaren ajan.

<p>Kiimingin paliskunta ihmettelee näin pienelle alueelle suunniteltua kokonaisuutta (jo hankkeessa olevat tuulivoima alueet). Mihin porot väistävät alueita? Mistä saadaan korvaavat maa-alueet? Voiko paliskunta alkaa myös hankemielessä laajentaa aluettaan etelämmäs tai valtaako se muita paliskuntia tilansa ylläpitämiseksi?</p> <p>Viranomaisella tulisi ymmärtää näille pienille alueille tulevien hankkeiden kokonaiskuva ja arvioida niiden kokonaisvaikutuksia alueen porohoidolla ja muille eläimille. Tämä ko. hanke laittaa paliskunnan ahtaalle ja ei ole vaihtoehtomallissa VE1 ja VE2 Kiimingin paliskunnan hyväksyttävissä. Kiimingin paliskunta on vaihtoehto VEO kannalla.</p> <p>Paliskunta vaatii, että hankkeessa tapahtuvista muutoksista on tiedotettava paliskuntaa viipymättä. Paliskunta esittää myös, että YVA-arviointia varten perustettavaan seurantaryhmään pyydetäisiin paliskunnan lisäksi mukaan edustaja Paliskuntain yhdistyksestä. Liitteenä karttaliite porojen laidunkierro- ja laidunalueesta.</p>	
<p>10) Pohjois-Pohjanmaan Museo, 31.10.2023</p> <p>Suunnittelualue on rakentamatonta metsätalousaluetta. Alueella ei ole tehty kattavaa arkeologista inventointia. Nykytietojen mukaan alueella on neljä kiinteää muinaisjäännettä, joista kaksi kivikautisia asumuspainanneasuinpaikkoja ja kaksi tervahauta- ja tervapirttikohteita.</p> <p>Osayleiskaavan Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan alueella tullaan tekemään arkeologinen inventointi osana YVA-menettelyä. Alustavan aikataulun mukaan erillisselvityksille on varattu vuosi 2023. Tuulivoimaloiden hankealueiden arkeologiset inventoinnit tulee tehdä kattavasti niin, että kunkin alueen arkeologinen kulttuuriperintö voidaan ottaa kaavassa riittäväällä tavalla huomioon. Erityistä huomiota tulee kiinnittää tuulivoimaloiden alueisiin niin, että ne tulevat riittävän kattavasti maastossa tarkastettua. Suunnittelun tässä vaiheessa tiedossa olevat voimalapaikat tulee tarkastaa vähintäänkin voimaloiden korkeuden säteeltä ottaen huomioon myös mahdollisten harusten vaikutus. Myös tiealueet sekä nostokentän alue tulee inventoida tarpeeksi laajalta alueelta.</p>	<p>Kotaselän tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn yhteydessä suoritettiin silloisen tuulivoimapuiston hankealueella arkeologinen inventointi toukokuussa 2023 ja arkeologinen täydennysinventointi elokuussa 2024. Ennen inventointeja silloiselta hankealueelta tunnettiin neljä kiinteää muinaisjäännettä. Vuoden 2023 maastoinventoinnissa löydettiin 14 uutta arkeologista kohdetta, joista 13 oli kiinteitä muinaisjäännöksiä ja yksi muu kulttuuriperintökohde Vuoden 2024 täydennysinventoinnissa ei tehty uusia löydöksiä.</p> <p>Arkeologisten inventointien jälkeen hankesuunnitelmissa on tapahtunut joitakin muutoksia ja inventoinnissa havaituista kohteista kahdeksan sijoittuu kaavaan laaditun uuden, pienemmän hankealuerajauksen ulkopuolelle. Uudelle hankealueelle sijoittuvista kohteista yhdeksän on kiinteitä muinaisjäännöksiä (seitsemän historiallisen ajan tervanpolttopaikkaa, yksi kivikautinen asuinpaikka ja yksi kiuas) ja yksi muuksi kulttuuriperintökohteeksi luokiteltu niittysaunan jäännös.</p>

<p>Tarkasteltavan muuttuvan maankäytön osalta tulee arkeologisessa inventoinnissa erityisesti huomioon ottaa ja selvittää myös mahdolliset sähköasema- ja muuntaja-alueet sekä rakentamisessa tarvittavien maa-ainesten ottopaikat. Mikäli suunnitelmissa tapahtuu muutoksia, on tarpeen varautua täydennysinventointiin.</p> <p>Arkeologisen selvityksen tekijä on ollut yhteydessä Pohjois-Pohjanmaan museoon ennen hankealueen inventointia, jotta museo on voinut toimittaa inventoijalle tiedot alueiden arkeologisista havainnoista, jotka eivät näy muinaisjäännösrekisterissä (LIDARK, ilppari-ilmoitukset) yleisölle. Ennen raportin liittämistä kaava-aineiston liitteeksi se tulee toimittaa digitaalisena paikkatietoaineistoinen arviointia varten alueelliseen vastuumuseoon (Pohjois-Pohjanmaan museo, kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi).</p> <p>Arvioinnissa varmistetaan, että selvitys vastaa sille asetettuja tavoitteita ja tarkastetaan se niin, että lopullisessa hankeaineistoon liitettävässä raportissa ei ole virheellisiä koordinaattitietoja.</p> <p>Tutkimusraporttien tiedot tallennetaan myös muinaisjäännösrekisteriin, jonka tietoja voi selata kaikille avoimessa Kulttuuriympäristön palveluikkunassa www.kyppi.fi. Museo toimittaa raportin myöhemmin Museovirastoon, jossa se tallennetaan sähköiseen asianhallintajärjestelmään ja julkaistaan julkisessa palvelussa: https://asiat.museovirasto.fi.</p> <p>Julkaistavan raportin ei tule sisältää henkilötietoja tai salassa pidettäviä tietoja.</p> <p>Jatkotyössä kohteista tulee käyttää muinaisjäännösrekisterin mukaisia nimiä, kohdetunnuksia ja rajauksia, mikäli nämä tulevat eroamaan inventointiraportissa esitetyistä. Kaavakartassa arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet tulee myös esittää aluerajauksineen, mikäli kohteella sellainen on tiedossa. Yleisenä ohjeena kaavaa laadittaessa voidaan pitää sitä, että muinaisjäännökset eivät tule sijoittumaan kaavan tuulivoimaloiden alueelle. Pohjois-Pohjanmaan museo voi tarkemmin arvioida kaavan vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön vasta arkeologisen inventointiraportin valmistuttua.</p>	<p>Osayleiskaavaluonnoksessa on esitetty arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet aluerajauksineen. Tuulivoimaloiden alueet (tv) on rajattu kaavakartalla siten, että muinaisjäännökset sijoittuvat näiden alueiden ulkopuolelle.</p>
<p>11) Paliskuntain Yhdistys, 01.11.2023 Kotaselän hanke sijoittuu Kiimingin paliskuntaan. Kiimingin paliskunnan suurin sallittu</p>	<p>Hankkeesta vastaava on käynyt aktiivisesti vuoropuhelua paliskunnan kanssa. Hankkeessa on</p>

eloporomäärä on 800 ja poronomistajia on 30. Hankealueella voi laiduntaa myös Kollajan paliskunnan poroja. Kollajan suurin sallittu eloporomäärä on 1100 ja osakkaita on noin 70.

Paliskuntien poronhoito perustuu luonnonlaitumiin ja porojen vapaaseen laiduntamiseen laidunkiertonsa mukaisesti. Paliskuntien rajoilla ei ole esteitä.

Kiimingin paliskunnassa on jo tuulivoimatuotantoa rakenteilla ja sen alueelle ja siihen rajautuen on parhaillaan lukusia laajoja tuulivoimahankkeita selvittävänä.

Paliskuntaan sijoittuu ennestään rakennusvaiheessa oleva Pahkakosken (30 voimalaa) ja kaa-vaehdotusvaiheessa oleva Iso-Pihlajasuon (9 voimalaa) hankealueet. Paliskunnan rajalle on myös suunnitteilla Kovasinkankaan tuulivoimahanke, jonka voimaloista 2 on Kiimingin paliskunnan puolella. Lisäksi sen alueelle suunnitellaan Mustasuo-Tynnyrikorven tuuli- ja aurinkovoimapuistoa. Pienen paliskunnan alueelle suunniteltujen tuuli- ja aurinkovoimahankkeiden yhteisvaikutus paliskunnan poronhoidolle nousee keskeiseksi hankkeiden vaikutusten arvioinnissa.

Lisäksi paliskunnan alueella on laajasti viljelyksiä, asutusta, vilkasliikenteinen Kuusamontie ja muuta maankäyttöä.

Kiimingin paliskunnalla on erittäin suuri huoli elinkeinonsa alueiden riittävydestä ja sen jatkuvuudesta.

Myös Kollajan paliskunnan alueelle on suunnitteilla tuulivoimahankkeita. Poronhoito on merkittävä elinkeino Oulun kaupungin sivukylissä. Elinkeinolla on paljon paitsi välittömiä, myös välillisiä työllisyys- ja talousvaikutuksia mm. lihan jalostuksessa ja matkailussa. Poro ja poronhoito ovat tärkeä osa alueen kulttuuria ja kulttuuriperintöä. Poronhoito on keskeinen osa pohjoisen Suomen omavaraisuutta, huoltovarmuutta ja ruokaturvaa. Elinkeinoon merkitys sivukylien asuttuna pitämiseksi, elinvoimaisuudelle, turvallisuudelle sekä hiipuvan maatalouden jättämien alueiden maisemakuvalle ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitämiselle on suuri.

Poronhoidon huomioon ottaminen tuulivoimahankkeissa

arvioitu kattavasti vaikutuksia poronhoitoon hyödyntämällä laajasti hankkeen YVA-menetellyn aikana tuotettua materiaalia ja arvioitu poronhoidolle aiheutuvia muutoksia yhteistyössä paliskunnan kanssa. Paliskunnan kanssa on tehty karttatyötä, sekä käyty keskusteluja sekä puhelimitse että Teams-yhteydellä. Kaavaluonnoksen suunnitteluvaiheessa on neuvoteltu Kiimingin paliskunnan edustajien kanssa hankkeen voimalasijoittelusta. Hankkeen yhteydessä on järjestetty poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut 1.6.2023 sekä 9.1.2025.

Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hanke-suunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehtoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). YVA-menettelyssä tutkittuihin vaihtoehtoihin nähden vaikutukset poronhoidolle ovat lieventyneet.

Hankkeesta vastaava jatkaa yhteistyötä paliskunnan kanssa jatkosuunnittelun ja koko hankkeen elinkaaren ajan

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säätää poronhoidolle sen perusedellytyksen, vapaan laidunnusoikeuden (PHL 3 §): ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta.” Se tarkoittaa poroille oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta, muutamien poikkeuksin. Poronhoitolain 53 §:n mukaan ”suunnitellussa valtion maita koskevia, poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä, valtion viranomaisen on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajan kanssa.” PHL 53 §:n mukaiset neuvottelut on järjestetty YVA-ohjelmavaiheessa ja aiottu järjestää YVA-selostusvaiheessa. Mikäli tarpeen, neuvotteluita on syytä jatkaa kaavan ehdotusvaiheessa.

Voimassa olevan Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan poronhoitoalueen rajaa koskevan merkinnän määräys kuuluu: Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet, kuten erotus- ja ruokintapaikat sekä pyyntiaidat. Valtion maiden käytön osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan kanssa.

Kaavan suunnittelualue sijoittuu osittain valtion maille, joten siitä tulee neuvotella PHL ja maakuntakaavan mukaisesti. Maakuntakaavassa on myös osoitettu poronhoidon kannalta erityisen tärkeitä kohteita, mutta niitä ei sijoitu kaavan suunnittelualueelle.

Pohjois-Pohjanmaan vaihemaakuntakaavan tuulivoimatuotannon suunnittelun yleisiin suunnittelumääräyksiin on kirjattu, että poronhoitoalueella tulee turvata poronhoidon edellytykset. Aluetta ei ole osoitettu voimassa olevassa maakuntakaavassa tuulivoimaloiden rakentamiselle soveltuvaksi alueeksi. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kaavaluonnoksessa Kotaselän suunnittelualue on osoitettu potentiaalisesti tuulivoimaloiden

Hankkeen yhteydessä on järjestetty poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut 1.6.2023 sekä 9.1.2025.

YVA-menettelyn ja kaavamenettelyn eriydyttyä keväällä 2025 merkitykseltään seudullisen kokoluokan Kotaselän tuulivoima-alueen rajauksen poistussa laadittavana olleesta Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavasta, on kaavamenettelyn osalta hankkeen voimaloiden sijoittelua tarkennettu. Myös kaava-alerajasta on täsmennetty sijoittelun muuttumisen myötä. Vaihemaakuntakaavan tuulivoimaloiden rakentamista koskevien yleisten suunnittelumääräysten mukaisesti ”*Maakuntakaavassa osoitettujen*

alueeksi (tv-3), joka tietyin reunaehdoin voi soveltua merkitykseltään seudullisten tuulivoimama-alueiden rakentamiseen. Mikäli aluetta ei maakuntakaavassa osoiteta tuulivoimaloiden alueeksi, hanketta ei voi toteuttaa. Myös alueella voimassa olevassa Uuden Oulun yleiskaavassa edellytetään, että poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset turvataan suunnittelussa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL, 132/1999) 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Yleiskaavalla ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää ja etenkin sivukylillä tärkeä toimeentulon lähde ja asuttuna pitävä. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita, joille ei saa hankkeen kaavalla aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Suunnittelualue on tärkeää poronhoidon laidun- ja toiminta-alueita ja poronhoidon turvaaminen hankkeen kaavoituksessa on välttämätöntä.

Vaikutukset poronhoidolle

Poronhoito on ekstensiivinen maankäyttömuoto, jonka kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkieron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (mm. kesä, talvi, rykimä, vasoma), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoidon toiminta-alueet ja infrastruktuuri (mm. kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertoaidat ym.). Paliskunnan toiminta on suunnitelmallista elinkeinon harjoittamista. Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta vaikuttaa poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä. Tuulivoimahanke aiheuttaa suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä Kiimingin paliskunnalle. Hanke sijoittuu paliskunnan tärkeille talvi- ja syyslaidunalueille sekä osittain tärkeälle kevät- ja kesälaidunalueelle. Poroja myös vasoo hankealueella ja porojen kevät- ja syyslaidunkierto kulkee alueen kautta. Alueen porot käsitellään hankealueelta luoteeseen sijoittuvassa Hökän erotusaidassa,

seudullisesti merkittävien tuulivoimama-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.”

Hankkeen toteuttaminen ei edellytä maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv-1) merkintää.

Lausunnossa esitettyjä seikkoja on käsitelty niin YVA-menettelyn kuin edelleen osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehdoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). YVA-menettelyssä tutkittuihin vaihtoehtoihin nähden vaikutukset poronhoidolle ovat lieventyneet. Vaikutusten arvioinnin tuloksia on esitetty kaavaselostuksessa.

Isokankaan tai Sompakankaan erotusaidassa. Aidoissa erotellaan merkittävä osa Kiimingin paliskunnan poroista syksyisin. Vasojen kesämerkintä tapahtuu Pihlajasuon ja Pyöriäsuon aita- paikoilla. Lisäksi käytetään alueelle tarpeen mukaan pystytettäviä siirtoaitoja. Hankealueelta ja sen läheisyydestä kerätään poroja syksyisin erotukseen syyslaidunalueilta. Hankealueella sijaitsee myös talvilaidunalueita, johon porot siirtyvät erotusten jälkeen ennen porojen keräämistä kotitarhoille talvista lisäruokintaa varten.

Alueen viereen sijoittuu kaksi muuta hanketta ja paliskunnalla on suuri huoli porojen laidunmaiden riittävydestä ja porojen siirtymisestä poronhoitoalueen ulkopuolelle.

Useiden pohjoismaisten tutkimusten mukaan porot välttävät ihmistoiminnan aiheuttamaa häiriötä, ja ovat sille herkkiä etenkin kevättalvella, vasoma-aikana ja sen jälkeen pienten vasojen kanssa (Skarin & Åhman 2014, Skarin ym. 2015, Skarin ym. 2018, Skarin ym. 2021). Etenkin Ruotsissa on tutkittu poronhoidolle aiheuttamia vaikutuksia tuulivoiman osalta. Skarinin ym. (2015) mukaan vasomisaikana porovaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Porojen laidunalueen välttämistä ilmeni sekä elinpiirin valinnan tasolla, että elinpiirin sisällä tapahtuvalla laitumen valinnan tasolla. Porot myös lakkasivat käyttämästä tai käyttivät vähemmän tuulipuistojen läheisistä vakiintuneista kulkureiteistään ja liikkuivat nopeammin alueen poikki, mikä kielii stressistä (Skarin ym. 2015). Tuulivoiman aiheuttama häiriö (melu ja liike) porojen laiduntamiselle vasoma-aikana on todettu myös pysyvän hankkeiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018). Tällöin aiheutuu välillisiä laidunmenetyksiä laajemmalla alueella kuin itse hankealue. Mikäli laidunresurssi esimerkiksi kulumisen vuoksi vähenee alueelta ja alue muuttuu rauhattomaksi, on mahdollista, että porot eivät pysy alueella myöskään syksyllä ja syystalvella. Tämä johtaa siihen, että poronhoito tulee järjestää alueella uudelleen, mikä vaatii työtä ja mahdollisesti uusia poronhoidon rakenteita. Tutkimuksen mukaan tuulivoimatuotanto yhdessä muun maankäytön kanssa vaikutti negatiivisesti porojen ja poronhoidon optimaaliseen laidunten

käyttöön talvella ja muun muassa porokolarit ja petovahingot lisääntyivät (Skarin ym. 2021).

Laidunten vähentyessä, pirstoutuessa ja käytettävyyden heiketessä muuten, porojen laidunuspaine lisääntyy muilla alueilla ja laitumet kuluvat epätasaisesti. Tämä voi johtaa siihen, että porojen teurastuotto (vasaprocentti) alenee, teuraspainot alenevat ja porotalouden lihan tuotto kärsii. Toisaalta poroja voidaan joutua ottamaan lisäruokinnan piiriin entistä aiemmin, jos ne pyrkivät lähtemään normaaleilta laidunalueilta pois tai jos ne eivät saa tarpeeksi ravintoa kuluneilta laidunalueilta. Aikaistunut lisäruokinta tarkoittaa lisäkustannuksia ja elinkeinon kannattavuuden heikkenemistä edelleen.

Hanke voi aiheuttaa porojen siirtymisen alueille, missä ne aiheuttavat haittaa esimerkiksi viljelyksille tai vakitukselle asutukselle. Tämä on poronhoitolaissa kiellettyä, joten paliskunnalle aiheutuu lisätyötä ja kustannuksia porojen siirtämisestä, vahinkojen estämisestä ja korvaamisesta. Lisäksi aiheutuu ristiriitoja asukkaiden kanssa. Porojen tulee laiduntaa oman paliskunnan alueella. Useat tuulivoimahankkeet alueella voivat vaikuttaa siihen, etteivät ne pysy alueella vaan niitä joudutaan hakemaan naapuripaliskunnista ja poronhoitoalueen ulkopuolelta. Rauhallisilta laidunalueilta vilkkaille pääteille johtavat tiet, jotka pidetään talvellakin auki, johdattavat porot suuremman kolaririskin alueille. Lisäksi hankkeiden rakentamisaikainen liikenne ja virkistyskäyttöliikenne lisäävät porokolareita ja häiriötä alueella. Tuottava porokarja heikkenee ja vähenee, mitä porokolareista saatava korvaus ei kata.

Kotaselän hankealue sekä sen viereen sijoittuvat Pahkakosken ja Iso Pihlajasuon hankkeet sijoittuvat Kiimingin paliskunnan tärkeiden erotusaitapaikkojen, Hökän ja Isokankaan läheisyyteen, sekä Pihlajasuon ja Pyöriäsuon vasanmerkintäaitapaikkojen lähialueille mistä porot kootaan ja kuljetetaan aidoille. Erotusaitapaikat rakennetaan yleensä sinne, missä porot perinteisesti luontaisesti kokoontuvat ja missä ne saadaan kustannustehokkaasti aitaan. Porojen erotusaitaan vieviä kuljetusreittejä sijoittuu hankealueen viereen. Poroja ei voida kuljettaa tokkana mistä tahansa, vaan porojen luontainen kulku ja alueen maasto, sekä alueen

Kotaselän YVA- ja kaavamenettelyiden vaikutusten arvioinnin tukena on hyödynnetty Pahkakosken tuulivoimahankkeen yhteydessä kerättyä paliskunnasta saatua porojen GPS-pantadataa. Paliskunnan kanssa on sovittu pantaseurannan jatkamisesta, ja datan keräämisestä edelleen Pahkakosken hankkeen toiminnan aikana.

rauhallisuus ja muu maankäyttö vaikuttavat siihen, miten sitä voidaan toteuttaa. Mikäli hanke vaikeuttaa tai estää porojen kuljettamisen aitaan, aiheutuu paliskunnalle ylimääräisiä kustannuksia. Mikäli poroja ei saada kuljetettua aitaan tai mikäli porot eivät enää kokoonu aidan lähialueille aita jää kokonaan pois käytöstä.

Tuulivoimaloiden perustuksiin ja rakennettavaan ja parannettavaan tiestöön tarvitaan soraa tai muuta maa-ainesta. Maa-ainesten ottaminen poronhoitoalueelta lisää poronhoidon laidunmenetyksiä, mikä myös on yksi energiantuotannon kumulatiivisista vaikutuksista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, OAS

Alueen maakunta- ja yleiskaavasta tulee määryksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamisesta. Kaavassa on selvitettävä sen vaikutukset niin laajasti kuin niitä arvioidaan olevan. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset aiotaan arvioida YVA:n yhteydessä. Selvityksen nykytilankuvauksen, vaikutusten arvioinnin ja haittojen estämis- ja lieventämiskeinojen sekä vaikutusten seurannan kartoituksen tulee olla asianmukainen ja riittävä. Se tulee toteuttaa eri menetelmiä yhdistäen ja yhteistyössä alueen paliskunnan kanssa. Selvityksessä on syytä kiinnittää erityistä huomiota yhteisvaikutusten arviointiin kaikkien Kiimingin paliskunnan toiminta-alueella ja lähialueella sijaitsevien ja suunniteltujen hankkeiden kanssa.

Kiimingin, Kollajan ja Oijärven paliskunta ja Paliskuntain yhdistys on merkitty OAS:ssa kaavan osallisiksi. Paliskunnat tulee osallistaa selvityksiin, neuvotteluihin, seurantaryhmiin ja yleisötilaisuuksiin. Paliskunnilta ja yhdistykseltä tulee pyytää kaavan eri vaiheissa lausunnot. Hanke sijoittuu osittain valtion maille. Kiimingin paliskunnan kanssa tulee käydä hankkeesta poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut. Osayleiskaavan aikana voidaan neuvotella paliskunnan kanssa esimerkiksi hankkeen voimaloiden, tiestön ja voimajohdon sijoittamisesta ja poronhoidon toiminnan turvaamisesta. Poronhoitolain 53 §:n mukaiset neuvottelut on kirjattu osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

<p>Kiimingin paliskunta katsoo, että hanke ei ole toteuttamiskelpoinen poronhoidon näkökulmasta ilman, että se vaarantaisi poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytyksiä. Paliskunta vastustaa hanketta. Hankkeesta aiheutuisi kohutuutonta haittaa paliskunnan poronhoidolle yksin ja myös yhdessä muiden lähialueella olevien ja suunniteltujen hankkeiden kanssa. Kotaselän hanke sijoittuu kapealle alueelle paliskunnan rajan ja lijoen väliin, ja tukkii porojen laidunkieron ja ohjaa poroja poronhoitoalueen ulkopuolelle. Paliskunta on pieni ja sen alueelle sijoituisi jo liian paljon tuulivoimatuotantoa aiheuttaen suoria ja epäsuoria laidunmenetyksiä ja haittaa poronhoidon toiminnalle. Paliskuntain yhdistys yhtyy näkemykseen.</p>	<p>Hankkeesta vastaava jatkaa yhteistyötä paliskunnan kanssa jatkosuunnittelun ja koko hankkeen elinkaaren ajan.</p>
<p>12) Metsähallitus, 8.11.2023</p> <p>Metsähallituksen Luontopalveluiden näkemyksen mukaan Kotaselän tuulivoima-alueen osayleiskaavan ja siinä osoitettujen tuulivoimaloiden sekä läheisten suojeluun varattujen alueiden välille tulisi jättää riittävät suojaetäisyydet, jotta alueiden suojeluarvot eivät vaarannu. Nyt esitetyllä kaavarajauksella tuulivoimaloiden ja Isosuon säädösvalmistelukohteen välille, joka kuuluu myös kansalliseen FINIBA-alueeseen Panumajärven ympäristön suot, jää sekä reilusti alle voimassa olevassa maakuntakaavassa että energia ja ilmasto -vaihemaakuntakaavaluonnoksessa esitetyt suojaetäisyydet.</p> <p>Luonnonsuojeluun varattujen alueiden sisällyttäminen kaava-alueeseen sekä tuulivoimaloiden sijoittaminen huomattavasti määritettyjä suojaetäisyyksiä lähemmäksi suojeluun varattuja alueita vaativat erittäin huolelliset luontoselvitykset ja painavat perustelut sille, etteivät alueiden suojeluarvot vaarannu. Energia ja ilmasto -vaihemaakuntakaavoituksen taustaselvityksissä on määritelty periaatteet tuulivoiman poisrajaamiselle erilaisten luonnonsuojelualueiden läheisyydestä. Metsähallitus tarkentaa kantaansa lausunnossaan YVA-ohjelmasta.</p>	<p>Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehtoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa).</p> <p>Hankkeen YVA-selostuksen yhteydessä tehdyn Natura-arvioinnin mukaan Kotaselän tuulipuiston hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille tai lajeille. Kaavaluonnoksen mukainen hankesuunnitelma on voimalamääriltään ja vaikutuksiltaan YVA-menettelyssä tutkittuja vaihtoehtoja pienempi.</p> <p>Etäisyyden perusteella hankkeella ei ole tunnistettu vaikutuksia myöskään lähimpiin luonnonsuojelualueisiin tai suojelualuevarauksiin (Uusi-Sepon yksityinen luonnonsuojelualue ja Kotilansuo 2 METSO-kohde ja Kylmäojankorven yksityinen luonnonsuojelualue).</p> <p>Kaava-alueelle osittain sijoittuva maakuntakaavan Isosuon suojelualuevaraus sijaitsee lähimmillään 500 metrin etäisyydellä kaavan voimalapaikoista ja 400 metriä lähimmästä uudesta huoltotieyhteydestä. Kaavan toteutumisella ei ole vaikutusta Isosuon alueeseen ja alueen keskeisiin luontoarvoihin (luontotyyppit).</p>
<p>13) Pohjois-Pohjanmaan liitto (yleislautsunto), saapunut myöhässä 3.11.2023</p>	

<p>Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 2.3.2023.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto ei anna Oulun Kotaselän tuulivoima-alueen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta erillistä lausuntoa.</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- maakuntakaavan ehdotuksen valmistelun ajaksi Pohjois-Pohjanmaan liitto on laatinut yleislauseannon vireillä olevien tuulivoimahankkeiden valmistelua ohjaamaan: https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2023/09/Tiedote_tuulivoiman_yleislauseunto_Pohjois-Pohjanmaan-liitto-6.9.2023.pdf</p> <p>Yleislauseunnot löytyvät myös Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihe- maakuntakaavan verkkosivuilta www.pohjois-pohjanmaa.fi > Kehittäminen > Maakuntakaavoitus > Energia- ja ilmastovaihe- maakuntakaava (https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/).</p> <p>Yleislauseannon lisäksi Kotaselän tuulivoima-alueen kaavoitusmenettelyssä on huomioitava liiton ELY-keskukselle antama lausunto hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta.</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi ja viittauksina lausunnossa esitetyt seikat hankkeen jatkosuunnittelussa huomioitavaksi.</p>
<p>14) Pohjois-Pohjanmaan liitto (hankkeen YVA-ohjelmasta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettu lausunto), saapunut myöhässä 3.11.2023</p> <p>Pohjois-Pohjanmaan liitto on osallistunut hankkeen YVA-menettelyn ennakkoneuvotteluun 2.3.2023. Maakuntakaava muodostaa keskeisen lähtökohdan seudullisten tuulivoimahankkeiden suunnittelulle. Kaavan tavoitteena on tuulivoimarakentamisen kokonaisuuden ohjaaminen ja vaikutusten hallinta koko maakunnan tasolla. Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen huomioiminen edellyttää, että kaavan tavoitteet, periaatteet, kaavassa osoitettujen alueiden rajaamisen perusteet ja maakuntakaavan suunnittelumääräykset otetaan tarkemmassa suunnittelussa huomioon. Maakuntakaavassa osoitetut tuulivoima-alueet ovat ensisijaisia seudullisten tuulivoima-alueiden sijoittamispaikkoja. Maakuntakaava on kuitenkin luonteeltaan yleispiirteisien alueidenkäytön suunnitelma; siinä esitettyjen tuulivoima-alueiden rajaukset</p>	

täsmentyvät kuntakaavassa laadittavien YVA-menettelyn ja muiden vaikutustarkastelun perusteella. Maakuntakaavan joustavuuden takia kaavassa osoitettujen alueiden sijaintia ja laajuutta voidaan muuttaa tapauskohtaisesti yksityiskohtaisemmassa kaavassa. Tuulivoimaosayleiskaava ei saa kuitenkaan olla ristiriidassa maakuntakaavan keskeisten tavoitteiden ja periaatteiden kanssa, eikä kaava saa vaikeuttaa maakuntakaavan toteuttamista.

Hankkeen suhde voimassa oleviin maakuntakaavoihin

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.-3. vaihemaakuntakaavat ja Hankikiven ydinvoimamaakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) on kumoutunut 3. vaihemaakuntakaavan saatua lainvoiman KHO:n päätöksellä 17.1.2022. Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti maakuntakaava ohjaa seudullisesti merkittävää eli lainvoimaisten maakuntakaavojen osalta vähintään kymmenen voimalaa käsittävän hankkeen tuulivoimarakentamista. Kotaselän tuulivoimapuiston hankealuetta ei ole osoitettu voimassa olevissa 1. ja 3. vaihemaakuntakaavoissa tuulivoimaloiden alueena ja tämä täytyy tuoda esiin YVA- ja kaava-asiakirjoissa. YVA-ohjelmareportissa on esitetty asianmukaisesti hankealueelle ja sen läheisyyteen sijoittuvat maakuntakaavamerkinnot ja suunnittelumääräykset. YVA-selostuksessa on arvioitava huolellisesti hankkeen vaikutukset vaihemaakuntakaavoissa osoitettuihin merkintöihin ja suunnittelumääräyksiin.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaava ja TUULI-hanke

Pohjois-Pohjanmaan liitto on käynnistänyt uuden maakuntakaavaprosessin loppuvuodesta 2021. Yhtenä merkittävänä teemana energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa TUULI-hankkeen pohjalta (Kestävä tuulivoimarakentaminen Pohjois-Pohjanmaalla), jota toteutettiin 1.6.2020-30.4.2023 välisenä aikana. TUULI-hankkeessa on valmistunut useita tuulivoimatuotantoa ja sijoittamista koskevia taustaselvityksiä kuten linnuston päämuuttoreitin päivitysselvitys, viherrakenne- ja

Hankkeessa on huomioitu maakuntakaavoituksen ajantasainen tilanne. Maakuntahallituksen päätöksellä 2025 voimaan tullessa Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa Kotaselän aluetta ei enää ole osoitettu vähintään seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueena (tv-1). Hanke-suunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaalialueena Oulussa. Potentiaalialueilla voidaan voimassa olevan Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan mukaisesti tutkia osayleiskaavoituksella enintään 9 voimalan hanketta.

ekosysteemipalveluselvitys, susireviiriselvitys ja sähkönsiirtoselvitys. TUULI-hankkeen sijainninhjausmalli valmistui kesäkuussa 2022 ja sen tulokset ovat olleet maakuntakaavakartalla ja muissa kaava-asiakirjoissa esitettävän tuulivoimaohjauksen lähtökohtina. Sijainninhjausmallissa seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen alarajana on pidetty yhtenäistä seitsemän neliökilometrin (7 km²) aluetta, jolle mahtuu 7 tai enemmän tuulivoimaloita. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisaineisto (kaavaluonnos) oli nähtävillä 8.8.- 23.9.2022, palautekooste ja yleisvastine käsiteltiin maakuntahallituksessa 13.2.2023 ja luonnosvaiheen vastineet 5.6.2023. Ehdotusvaiheen viranomaiskuuleminen järjestetään vuodenvaihteessa 2023-2024. Viranomaiskuulemisen jälkeen edetään julkiseen kuulemiseen vuoden 2024 aikana. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymiskäsittelyn tavoiteaika on loppuvuodesta 2024. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa on osoitettu sijainninhjausmallin pohjalta uusia tuulivoimaloiden alueita (tv-1, tv-2 ja tv-3) sekä päivitetty 1. ja 3. vaihemaakuntakaavassa osoitettuja tv-alueita. Pohjois-Pohjanmaan TUULI-hankkeessa Kotaselän hankealueen keskiosa on tunnistettu tuulivoimapotentiaaliseksi alueeksi. Tämä alue on osoitettu uutena potentiaalisena tuulivoimaloiden alueena energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa (tv-3 513, Kotaselkä). Kotaselän tuulivoimaloiden alueen rajaukseen ovat vaikuttaneet hankealueen läheisyyteen sijoittuvat asuin- ja lomarakennukset, Isosuon FINIBA-alue sekä Oulun kaupungin etäisyysrajotus Kierikkikeskukseen. Vaihemaakuntakaavan valmisteluvaiheen kuulemisen aikana saatu palaute otetaan huomioon, kun maakuntakaava-aineistoa työstetään edelleen kohti maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 13 §) mukaista viranomaislausuntokierrosta (viranomaiset, kunnat). Vaihemaakuntakaavan laatimisen tueksi on ehdotusvaiheessa laadittu ja hyväksytty maakotkaselvitys (MKH 13.2.2023) ja maisemaselvitys (MKH 8.5.2023), jotka tuovat osaltaan taustatietoa maakuntakaavan yhteisvaikutusten arviointiin.

Maakuntakaavan ehdotusvaiheessa toteutetaan yleispiirteinen Natura-alueiden suojeluperusteita suhteessa seudullisesti merkittävään tuulivoimarakentamiseen koskeva selvitys, jossa

Hökänrannan kulttuurimaisema-alue Iijokivarressa. Reilun kolmen kilometrin päässä lähimmästä voimalapaikasta Yli-lin taajamassa Iijoen ja Siuruanjoen yhtymäkohdassa sijaitsee kolme maakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön aluekokonaisuutta: Yli-lin kirkonseutu, Yli-lin kunnantalon törmä ja Siuruan törmä. Noin viiden kilometrin päässä sijaitsee Kierikkikeskus, joka on arkeologinen esihistoria- ja kulttuurimatkailukeskus. Energia- ja ilmasto- vaihemaakuntakaavan laatimisen tueksi on valmistunut toukokuussa 2023 selvitys tuulivoimarakentamisen vaikutuksista maisemaan. Selvitys löytyy TUULI-hankkeen nettisivuilta (<https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/omat-hankkeet/tuuli-hanke/>).

Maakuntakaavan maisemaselvityksen (kohdekortti nro 46) mukaan Kotaselän tv-3 alueen voimat näkyvät avoimille alueille, kuten avosoille, Iijoen leveimpiin tai korkeimmalla virtaaviin osiin ja viljelysalueille. Yksi näistä kohteista on Kierikkikosken ja Kierikkikeskuksen alue. Maisemaselvityksen mukaan hankkeesta kohdistuvat maisemavaikutukset voivat muodostuvat erittäin suuriksi Kierikkikeskuksen alueella, Karjalankylän-Hökänrannan maakunnallisesti arvokkailla maisema-alueilla tuulivoima-alueen suuntaan avautuvissa näkymissä ja Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueella.

Kotaselän hankealueen läheisyyteen on suunnitteilla useita laajoja tuulivoimahankkeita, joista lähimpänä itäpuolelle sijaitsevat Pahkakosken ja Iso Pihlajasuon tuulivoimahankkeet. Pohjois-Pohjanmaan liiton mukaan merkittäviä yhteisvaikutuksia muodostuisi koillisen suunnassa sijaitsevalle arkeologiselle esihistoria- ja kulttuurimatkailuun keskittyneelle Kierikkikeskukselle sekä maakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille ja rakennetun kulttuuriympäristön alueille Iijokivarressa. Kotaselän tuulivoimahankkeen vaikutukset arvokkaihin maisema-alueisiin ja kulttuuriperintökohteisiin, Kierikin esihistoria- ja kulttuurimatkailukeskukseen sekä ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen on arvioitava huolellisesti ja sisällytettävä ne myös yhteisvaikutusten tarkasteluun. YVA-selostuksessa ja kaavoitusmenettelyssä on esitettävä lievennystoimenpiteitä. Maakuntakaavan maisemaselvityksen kohdekortissa on esitetty tarkemmassa suunnittelussa huomioitavia maisemavaikutusten lieventämistoimia. YVA-ohjelmassa on

<p>tuotu esiin, että Kotaselän hankealue rajautuu kaakossa Lompisuon ja Isosuon alueella valtakunnallisesti tärkeään Panumajärven ympäristön suot -lintualueeseen (FINIBA). Pohjois-Pohjanmaan liitto tuo myös esille, että hankealue sijoittuu piekanan syysmuuttoreitin alueelle. YVA-menettelyssä on arvioitava huolellisesti hankkeen vaikutukset linnustollisesti tärkeisiin alueisiin ja arvioitava hankkeen vaikutukset piekanan syysmuuttoreittiin yhdessä lähialueelle sijoittuvien muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Arvioinnin yhteydessä on esitettävä lievennystoimenpiteitä.</p> <p>Kotaselän tuulivoimahanke sijoittuu poronhoitoalueelle Kiimingin paliskunnan alueelle. Poronhoito ja sen edellytykset on otettu Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa huomioon antamalla suunnittelumääräyksiä, jotka edellyttävät poronhoidon toimintaedellytysten turvaamista tuulivoima-alueiden yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Pohjois-Pohjanmaan liiton näkemyksen mukaan poronhoito ja tuulivoimarakentaminen voidaan sovittaa yhteen tuulivoimahankkeessa laadukkaalla jatkosuunnittelulla, mukaan lukien mahdolliset lieventämistoimenpiteet hankesuunnitelmassa, porotalouden huomioon ottaminen rakentamisen aikana, kompensatit ja muut mahdolliset asiat, joista on erillisneuvotteluissa paliskunnan kanssa sovittu. YVA-ohjelman mukaan neuvottelut paliskunnan kanssa ovat käynnissä. Kotaselän hankealueen eteläosan poikki luode-kaakkoissuunnassa kulkee TUULI-hankkeen viherrakenne- ja ekosysteemipalveluselvityksessä tunnistettu ekologinen yhteys listä Olvassuolle. Ekologiset yhteydet ovat selvityksessä tunnistettuja luonnon ydinalueita yhdistäviä ekologisia yhteyksiä, jotka on osoitettu myös energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksen tuulivoiman ja sähkönsiirron teemakartalla (liite 1). Hankkeen YVAmenettelyssä on kiinnitettävä huomiota, että riittävän leveä ekologinen yhteys eläinten liikkumiseen säilyy alueen mahdollisen rakentamisen jälkeenkin.</p>	
<p>15) Suomen Erillisverkot Oy, saapunut myöhässä 20.11.2023</p> <p>Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoimintaan.</p>	<p>Lausunto merkitään tiedoksi.</p>

**16) Digita Oy, saapunut myöhässä
28.11.2023**

Digita antenni-tv vastaanottoneuvonnassa Digita Infossa on ajantasainen ja kattava tieto antenni-tv:n vastaanotto-olosuhteista. Vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta.

Digita toteaa, että tuulipuistot voivat aiheuttaa merkittävää haittaa antenni-tv:n vastaanottoon ennen kaikkea radio- ja tv-lähetysasemaan nähdessä puiston takana olevissa asuin- ja lomarakennuksissa. Vastaanotto-ongelmat voivat syntyä jo yhdenkin tuulivoimalan tapauksessa. Pahimmillaan tuulivoimala voi estää tv-signaalin etenemisen kokonaan.

Antenni-tv lähetyksiä käytetään myös viranomaisten vaaratiedotteiden välityskanavana. Tuulivoiman aiheuttaessa häiriön antenni-tv vastaanottoihin vaikuttaa se tällöin myös vaaratiedotteiden saatavuuteen ja sitä kautta yleiseen turvallisuuteen. Tämän vuoksi vaikutukset antenni-tv vastaanottoihin tulisi ottaa huomioon myös turvallisuuden liittyvien vaikutusten arvioinnissa.

Antennitelevisioiden vastaanotto-ongelmien syntyminen estämiseksi onkin erittäin tärkeää tutkia suunnitellun tuulivoimalan vaikutus antenni-tv lähetyksen näkyvyyteen jo hyvissä ajoin ennen rakennuslupien hakemista ja myöntämistä, ja mieluiten jo ennen tuulivoimalan sijaintipäätösten tekemistä.

Esitämme, että kaavoituksen edetessä, viimeistään rakennuslupien myöntämisvaiheessa:

- hankevastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma tuulivoimalan valtakunnallisen radio- ja tv-verkon lähetyksille aiheuttamien häiriöiden estämiseksi tai poistamiseksi, tai mikäli suunnitelman laatiminen hakemusvaiheessa ei ole mahdollista, hankevastaavan tulee sitoutua laatimaan ja toimittamaan konkreettinen suunnitelma häiriöiden poistamiseksi viranomaisen asettamaan määräpäivään mennessä; ja
- tarvittaessa täsmennetään, että tuulivoimahankkeen hankevastaava häiriön aiheuttajana on velvollinen huolehtimaan häiriöiden poistamisesta sekä siitä aiheutuvista kustannuksista.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on mietinnössään (LIVM 10/2014 vp - HE 221/2013

Lausunto merkitään tiedoksi ja huomioon otettavaksi hankkeen jatkosuunnittelussa.

Kun tuulivoimahankkeelle on saatu rakentamislupa ja toteuttamispäätös, hanketoimija mittauttaa tarvittavilta osin alueen tv-signaalin laadun ja voimakkuuden sekä laatii mittaukset uudelleen tuulivoimaloiden pystyttämisen jälkeen. Mikäli hankkeen tuulivoimaloiden todetaan häiritsevän antenni-tv:n vastaanottoa, häiriöt voidaan todennäköisesti poistaa signaalia vahvistamalla, antennia suuntaamalla tai antennia parantamalla. Hanketoimija vastaa toimenpiteistä ja kustannuksista, joilla mahdolliset hankkeen tuulivoimaloista aiheutuneet vastaanottohäiriöt poistetaan.

Koska vaikutusalueella ei ole todettu katvealuetta, hankkeesta aiheutuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ei ole arvioitu tässä vaiheessa hankesuunnittelua muodostuvan antenni-tv:n

vp) todennut, että tuulivoimahäiriössä häiriönaiheuttaja huolehtii tilanteen korjaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä ja myös vastaa kustannuksista. Valiokunta on jo aiemmin katsonut, että tämän kaltaisen aiheuttaja vastaa -periaatteen tulisi olla yleisemminkin taajuuksien häiriöiden yhteydessä noudatettava lähtökohta. Digita toteaa, että antenni-tv:n verkko-operaattori Digitan velvollisuuksiin ei kuulu tuulivoimaloiden tv-lähetyksille aiheuttamien häiriöiden korjaaminen, vaan vastuu kuuluu häiriöiden aiheuttajalle. Näin ollen tuulivoimahankkeesta vastaavan on esitettävä konkreettinen suunnitelma häiriöiden estämiseksi ja poistamiseksi sekä otettava vastuu häiriöiden poistamisesta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista. Digita toteaa, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt ja niiden vaikutukset ja vaikutusalueet voidaan riittävällä suunnittelulla nykyisin ennustaa.

Tämän lausunnon kohteena oleva tuulivoimahanke voi muodostaa häiriöitä yhteisvaikutuksena toisien tuulivoimahankkeiden kanssa. Häiriön poistokeinoja toteutettaessa on otettava huomioon myös alueen muut mahdolliset tuulivoiman rakentamishankkeet. Lisäksi Digita toteaa, että tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden hoitamisessa ei valitettavasti ole alalle syntynyt yleisiä käytäntöjä. Tuulivoimaloiden aiheuttamat häiriöt voivat pahimmillaan estää kokonaan antenni-tv signaalin vastaanoton. Erityisesti tilanteessa, jossa olemassa olevan tv- ja radiolähetysaseman lähistölle sijoitetaan useita tuulivoimaloita, voidaan pahimmassa tapauksessa ajautua tilanteeseen, jossa tv-signaalin eteneminen estyy kokonaan.

Sen vuoksi onkin erityisen tärkeää, että tuulivoimaloiden tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt pyritään välttämään hyvissä ajoin etukäteen jo voimaloiden suunnitteluvaiheessa tuulivoimaloiden ja verkko-operaattoreiden välisellä yhteistyöllä. Ellei näin tehdä, riskinä on, että tuulivoimaloiden roottoreiden kotitalouksien tv-vastaanotolle aiheuttamat häiriöt jäävät korjaamatta ja kotitalouksien kärsittäviksi. Tästä on jo olemassa valitettavia esimerkkejä (esim. Pori Peitto). Tuulivoimayhtiöt tulee siten jo kaavoitus- ja rakennuslupavaiheessa velvoittaa huolehtimaan siitä, että tuulivoimalat sijoitetaan alueelle siten, että häiriöitä kotitalouksien antenni-tv:n vastaanotolle ei aiheudu.

vastaanottoon. Hanketoimija jatkaa hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä yhteistyötä radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjien sekä teleoperaattorien kanssa.

<p>Viranomaisten tulisi päätöksessään tuoda selvästi esiin myös se, että mikäli huolellisesta ennakosuunnittelusta huolimatta tuulivoimalat kuitenkin aiheuttavat häiriöitä tv-vastaanotolle, tulee niiden myös huolehtia häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.</p> <p>Digita suhtautuu myönteisesti tuulivoiman käyttöön energianlähteenä. Jo toteutetut tuulivoimalat ovat kuitenkin osoittaneet, että tv-lähetyksensä jälkeen rakennetut tuulivoimapuistot voivat aiheuttaa olennaisia häiriöitä tv-vastaanottoon. Mahdollisten tuulivoimaloiden aiheuttamien häiriöiden korjaaminen ei kuulu Digitan velvollisuuksiin ja televisiovastaanoton varmistamiseksi alueella on erittäin tärkeätä, että tuulivoimatoimija huolehtii aiheuttamiensa häiriöiden poistamisesta ja niistä aiheutuvista kustannuksista.</p>	
--	--

1.2 Osallisten palautteet

Mielipide	Kaavan laatijan vastine
<p>1) Osallinen 1, kaksi allekirjoittajaa, 29.9.2023</p> <p>Tuulivoima hanketta ei tule toteuttaa lähelle asutusta. Tuulivoimalaa ei tule tehdä kotaselän alueelle. Etäisyys on liian lyhyt alueen omakotitaloihin. Haluamme elää ilman tuulivoimaloita. Huolena vaikutuksista asukkaisiin, asukkaiden terveyteen ja hyvinvointiin. Vaikutusalueen luontoon ja eläimiin.</p>	<p>Hankkeessa laadittujen selvitysten, mallinnusten ja vaikutusten arvioinnin perusteella ei arvioida aiheutuvan sellaisia haitallisia vaikutuksia, jotka estäisivät osayleiskaavan toteuttamisen. Hankesuunnitelma on pienentynyt kaavaluonnosvaiheessa 9 voimalaan ja etäisyyttä lähimmistä tuulivoimaloista Yli-lin taajamaan on kasvatettu. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Hankkeen YVA- ja kaavamennettelyiden selvitykset on laadittu sekä menetelmien että riittävyden osalta ympäristöhallinnon ohjeistusten ja yleisten hyvien käytäntöjen mukaisesti.</p> <p>Palautteessa mainitut seikat on arvioitu osayleiskaavan edellyttämällä tarkkuudella.</p>
<p>2) Osallinen 2, yksi allekirjoittaja, 2.10.2023</p> <p>Asun perheineen Yli-lin keskustassa omistus-asunnossa ja emme tule hyväksymään kotiseutumme asuinalueiden lähelle tuulimyllyjä. Kotaselän tuulivoima-alue olisi sijaintina ihan järjetön, mutta sattuuhan niitä arviointivirheitä tekeville ja hyvä että kysytte mielipidettämme,</p>	<p>Hankesuunnitelma on pienentynyt kaavaluonnosvaiheessa 9 voimalaan ja etäisyyttä lähimmistä tuulivoimaloista Yli-lin taajamaan on kasvatettu. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Hankesuunnitelma on</p>

<p>niin saatte mielipiteiden lisäksi faktoja ja vähän huumoriakin samalla.</p> <p>Olen ehdottomasti tuulivoiman puolesta liputtaja, kunhan ne rakennetaan vähintään 10km asuinalueista. Tämä 10km ehto koskee teidän hankettanne ja useita muitakin kotiseudullemme pyrkiviä vastaavia toimijoita. Täällä Oulun reuna-alueen korvessa riittää ropelleiden pyörittämiseen ihan omaakin kairaa, kun menette pois taajaman nurkilta!</p> <p>Infran rakentamiseen on jo valmiita metsäteitä vanhoille tai nykyisille turvesuoalueille, alueet on valmiiksi aavaa, ei tarvitse hiilinieluja hakauttaa tarpeettomasti.</p> <p>Saa ropellit tuulta, sääsketkin kyytiä, oispa niin tehokkaita että "puhaltaisivat" nuo porotkin helvettiin tuosta autotieltä.</p> <p>Mikäli tarvitsette hankkeenne rakentamiseen työmiehiä, työnjohtoa olkaa yhteydessä, meille ei tarvitse maksaa päivärahoja, eikä majoitusta. Teemme yhteistyössä kunnialla hankkeet mitä sovitaan.</p> <p>Toivon että työllistyisin tuulivoima alalle oman kotiseutuni tai lähiseudun hankkeisiin.</p> <p>Pitäkää yhteystietoni tallessa</p>	<p>tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi.</p> <p>Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaali-alueena Oulussa.</p> <p>Kotaselän hankkeessa tullaan hyödyntämään Pahkakosken tuulivoimahanketta varten rakennettua voimalinjaa, tiestöä ja maanottoaluetta, joten uutta infraa tarvitsee rakentaa vähän.</p>
<p>3) Osallinen 3, yksi allekirjoittaja, 3.10.2023</p> <p>Vastustan tuulivoima-alueen rakentamista metsäalueelleni.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Tuulivoimalan rakennuspaikkojen tulee sijoittua kiinteistöille, joiden käytöstä tehdään sopimukset. Osayleiskaavoitettavalle alueelle voi kuitenkin sijoittua myös muita kiinteistöjä, joiden maankäyttö ratkaistaan kaavalla, mutta joille ei kohdistu rakentamistoimenpiteitä.</p>
<p>4) Osallinen 4, 3.10.2023</p> <p>Hei, on herännyt huoli meidän kauniista, rauhallisesta asuinympäristöstä. Tuntuu siltä, että te siellä Oulun kaupungissa olette ottaneet Yli-lin miinakentäksi ja aiottekin pommittaa tämän alueen asuinkelvottomaksi.</p> <p>Miksi ihmeessä te survotte niitä tuulimyllyjä Yli-lihin. Vieköö ne sellaisiin paikkoihin, jossa tuulee, kuten torinranta/merenranta.</p> <p>Kehittäköö kaavoituksessa enemmän Yli-litä positiivisella tavalla. Tällä on toistaiseksi kaunis ja rauhallinen luontoympäristö. Ihmiset nauttivat rauhallisuudesta. Syvästi toivoisin, että ette pilaisi meidän asuinympäristöä. Tiedän jopa niitä ihmisiä Tannilassa, jotka joutuvat muuttamaan pois, koska eivät voi asua terveydellisten</p>	<p>Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Hanksuunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaali-alueena Oulussa.</p>

<p>perusteiden takia tulevien tuulimyllyjen vieressä. Mielestäni tämä on jo karua.</p> <p>Tiedättekö sen tunteen, kun perheenne kanssa perustatte perheen rauhalliseen ja siistiin ympäristöön, sitten oikein yrittämällä yritetään, että teidän talonne arvokin laskisi ja ette tulevaisuudessa sitä saisi myytyä, koska Oulun kaupunki rumentaa elinympäristön. Viekkää ne tuulimyllyt eri paikkaan. Mielestäni ne ei kuulu mihinkään lähelle asuinympäristöä. Vielä jokseenkin hyväksyn sen, että Tannilan korpeen ne laittatte, mutta taajama-alueen viereen, niin se menee jo mielestäni ihan yli. Emme todellakaan halua kotaselälle, lähelle Yli-lin tajaamaa mitään 350metrin tuulimyllyjä, jotka tulee näkymään myös kotiin asti.</p> <p>Vetäkää tämä ja muutkin tuulivoimahankkeet jäihin, kiitos.</p>	<p>Tuulivoimahankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa useita seikkoja ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) sekä osayleiskaavoituksen aikana kerätään runsaasti lisätietoa hankkeen soveltuvuudesta näille paikoille. Hankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa mm. alueen maanomistus, tuulisuusolosuhteet, ympäristötekijät, etäisyys vakituisesta ja loma-asutuksesta, maakuntakaavoitus ja muut maankäytön suunnitelmat sekä strategiset linjaukset. Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaalialueelle.</p>
<p>5) Osallinen 5, yksi allekirjoittaja, 3.10.2023</p> <p>En halua tuulivoimaa Yli-iihin pilaamaan maisemaa ja luontoa. Omistan omakotitalon Yli-lissä.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p>
<p>6) Osallinen 6, yksi allekirjoittaja, 4.10.2023</p> <p>Kotaselän tuulivoimahankkeessa kannatan ehdottomasti vaihtoehtoa VEO, hanketta ei toteuteta. Jos Yli-lin alueelle on aivan välttämätöntä sijoittaa tuulivoimaa, se on sijoitettava huomattavasti kauemmas asutuksesta. Kotaselän alue on aivan liian lähellä mm. Yli-lin kirkonkylää.</p> <p>Tuulivoimalat myös pilaavat arvokkaita jokimaisemia. Omistan Karjalankylässä rantatontin, jolle ei ole saanut rakennusoikeutta, koska ranta-alue, jonka läpi maantie 851 kulkee, halutaan maiseman vuoksi pitää kaavassa avoimena. Nyt kuitenkin suunnitelmissa on täyttää joen vastarannan näkymä tuulivoimaloilla.</p> <p>Mielipiteeni on yksiselitteinen EI Kotaselälle. Tuulivoimalat voivat olla kauempana sieltä, missä huomattava määrä ihmisiä asuu, liikkuu ja nauttii luonnosta, maisemista ja luonnonrauhasta.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p> <p>Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Sitä aiemmin kaupunki on jo edellyttänyt kaikilta hankkeilta vastaavan suojaetäisyyden Kierikin kivikautiseen keskukseen. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Hankkeen maisemavaiikutuksia on arvioitu ja havainnollistettu YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana mm. Yli-lin kirkonkylän suunnilta laadittujen havainnekuvien avulla.</p>
<p>7) Osallinen 7, yksi allekirjoittaja, 4.10.2023</p> <p>Olen sitä mieltä, että Kotaselän alueelle ei saa missään tapauksessa rakentaa tuulivoimaa.</p> <p>Myllyt tulisivat näkymään pihalleni, mitä en voi hyväksyä. Ylipäättään arvostan kyseisiä hankkeita varsin vähän.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p>
<p>8) Osallinen 8, 7.10.2023</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p>

<p>Joo alue on hyvä tuulivoiman tuottoon ja puistoa on viisasta vielä laajentaa pari kilometriä etelään, varsinkin jos on tarpeen ottaa etäisyyttä Yli-iin taajamaan. Hyvin tuulista aluetta !</p>	
<p>9) Osallinen 9, yksi allekirjoittaja, 13.10.2023 Kannatan tuulivoima-aluetta: ekologinen energianlähde.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p>
<p>10) Osallinen 10, yksi allekirjoittaja, 16.10.2023 El tuulivoimaa Kotaselkään. Yli-lin taajama-alue on jo suunnitelmissa piirretty tuulivoimaloilla pohjois-, koillis- ja itäsuunnasta. Pieni entinen kuntamme on osallistunut sähköntuotantoon alueena aivan riittävästi. Iijossa on neljä voimalaitosta ja joki on pilattu kanavoilla ja vanhoilla hoitamattomilla jokiuomilla. Lisäksi täällä on aivan joka puolella isoja sähkölinjoja ja lisää tulee. Niiden alta on isot alueet metsää hakattu ja maasto myllerretty. Miten tämä sähkön määrä seudun ilmassa vaikuttaa ihmisten terveyteen? Täällä vielä joku haluaisi asua ja elää, mutta jos vielä nämä tuulivoimalat tehdään, ei väikkeessä ja muussa viuhinassa taida kukaan viihtyä. Miten käy kylän asuntojen ja muun kiinteän omaisuuden arvolle, kuka enää ostaa taloa tai yleensä asuntoa täältä.</p>	<p>Pahkakosken toiminnassa olevaa tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa. Pohjois-Pohjanmaan Energia- ja ilmastovaiheakuntakaava ohjaa hankkeiden sähkönsiirtoa siten, että lähekkäin sijoittuvien tuulivoimala-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin. Kotaselän tuulivoimapuiston liittäminen valtakunnan sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan jo rakennetulla 2 x 110 kV -liityntävoimajohtolla (Isokangas-Lattiasaari), joka sijoittuu itä-länsisuunnassa Kotaselän hankealueen keskelle. Näin olleen hankkeessa ei ole tarpeen rakentaa uutta ilmajohtoa.</p> <p>Taloustutkimuksen vuonna 2021 Suomessa tekemän tutkimuksen perusteella tuulivoimahankkeiden käyttönotolla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin tarkastelluissa kunnissa vuosina 2013–2021. Liisa-Maria Linnan tutkimus (2024) on uusin ja kattavin Suomessa tehty tutkimus tuulivoimaloiden vaikutuksesta lähialueen kiinteistöjen arvoihin. Tutkimuksessa aineistona käytettiin 181 600 kiinteistökauppaa vuosilta 1990–2020 tuulivoimaloiden lähettäviltä, eikä havaittu, että tuulivoimaloiden läheisyydellä ja tuulivoimaloiden näkyvyydellä olisi tilastollisesti merkittävää vaikutusta lähialueen kiinteistöjen arvostukseen. Mm. joissakin Ruotsissa ja Saksassa tehdyissä tutkimuksissa on tuloksina esitetty kiinteistöjen arvonalenemaa rakennettujen tuulivoimaloiden läheisyydessä. Ruotsissa vuonna 2021 tehdyssä tutkimuksessa tutkimusasetelmassa selvitettiin kuitenkin varsinaisten toteutuneiden kiinteistökauppojen</p>

<p>Jos Kotaselkä rakennetaan, mitä se vaikuttaa television katseluun? Lähetysmastot jää myllyjen taakse. Laittaako rakentaja kylälle ilmaisen valokuitukaapelin?</p> <p>Suunnittelualue on hirvien ja porojen elinaluetta. Seudulla asustaa kesäisin pesiviä joutsenpareja. Muuttoaikoina alueella on isoja kurkien Joutsenten ym. lintujen laumoja.</p> <p>Tuulimylyjä voi rakentaa sinne missä sähkönkulutus on suurinta, ja se ei ole Yli-li. On se kumma, jos eivät sovi eteläosaan maata, kun ne mahtuvat tiheään rakennettuun Eurooppaan.</p>	<p>sijaan ihmisten mielipidettä kiinteistöjen arvon mahdollisesta alenemisesta. Yleisesti Suomessa laaditut tutkimukset kuvaavat täsmällisimmin tilannetta nimenomaan Suomen olosuhteissa verraten esimerkiksi Saksaan, jossa tuulivoimaloita on rakennettu runsaasti tiheämmin asuville alueille.</p> <p>Hanketoimija vastaa toimenpiteistä ja kustannuksista, joilla mahdolliset hankkeen tuulivoimaloista aiheutuneet vastaanottohäiriöt poistetaan. Hanketoimija jatkaa hankkeen jatkosuunnittelun yhteydessä yhteistyötä radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjien sekä teleoperaattorien kanssa.</p> <p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti mm. luontoselvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä.</p>
<p>11) Osallinen 11, yksi allekirjoittaja, 19.10.2023</p> <p>Stoppi tällaiselle hankkeelle, joka tuhoaa ihmisten asuinympäristön ja luonnon siinä samalla. Millä perusteella yli-lihin ollaan suunnittelemassa näin suurella ryminällä näin monia massiivisia tuulivoimapuistoja? Joka puolelle kylää puistoja vireämässä. Pikkukylätkö ne joutuu kantamaan vastuun näissä niin sanotuissa ilmastotalkoissa? Yli-li ja li on kantanut sitä vastuuta jo kymmeniä vuosia sinne tehtyjen vesivoimaloiden myötä pilaten koko suomen poikki virtaavan iijoen. Eikö luulis riittävän jo.</p>	<p>Pahkakosken toiminnassa olevaan tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa. Hankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa mm. alueen maanomistus, tuulisuusolosuhteet, ympäristötekijät, etäisyys vakituisesta ja loma-asutuksesta, maakuntakaavoitus ja muut maankäytön suunnitelmat sekä strategiset linjaukset.</p> <p>Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaaliaalueelle.</p>
<p>12) Osallinen 12, yksi allekirjoittaja, 20.10.2023</p> <p>Kotaselän tuulivoima- aluetta on suunniteltu rakennettavan perikuntani maa- alueelle kiihmingintien varteen sekä perikuntamme</p>	<p>Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Kaavaluonnoksen</p>

<p>omakotitalon läheisyyteen(kartasta arvioituna 2.5 km säteelle). Olen huolissani tuulivoima- puiston melu- ja välkehaitasta asuintaloomme. Muutoin seutu on hyvin rauhallista ja juuri siksi miellyttävä paikka asua. Oma rauha ja hiljaisuus ovat vain korostuneet hektisessä maailmassa. Ympäriällä oleva pimeys on maadoittavaa. En halua tasaista väikettä vilkkuvan kotini ikku- noista. Vuosisadan ajan maat ovat kuuluneet suvullemme ja olemme vaalineet metsää ja pel- toja esi- isien työtä kunnioittaen. Tehden sään- nöllisesti metsään sen arvoa ylläpitävää met- sänhoidollista työtä. Olemme joutuneet jo aika- naan luovuttamaan maita voimalaitosta raken- taessa sekä nyt Fingridin voimajohdon pakotta- mana. Huom! Pakottamana. Maiden arvojen alennus voimalinjan myötä on ollut järkyttävää seurata. Rumia, maahan asti hakattuja alueita. Puhumattakaan yhtiön vastuusta korvata me- netettyä puustoa, arvonalennusta ja mahdotto- muudesta jatkossa rakentaa alueelle vapaa- ajan asuntoa. Ja nyt suunnitteilla oleva tuulivoimapuisto alueelle on naula arkkuun. Alueen ihmiset eivät suopeasti suhtaudu, kun maiden menetykset toistuvasti kohdistuvat meihin samoihin ihmisiin!</p> <p>Alue on kaunista ja kannattavaa metsästy- ja marjastusalueetta. Nyt kun siellä tulnaisiin lisää mylläämään maita ja mantuja,niin alueen hyöty- ja virkistäytymisarvo alenee. Kuka ha- luaa metsään kuuntelemaan tuulivoimalan la- pojen huminaa. Ei kiitos! Kuuntelen mielummin tuulen huminaa,eläinten ääniä tai sitä hiljai- suutta,mitä metsäalueeni on tarjonnut minulle aina.</p> <p>Siirtäkää suunnitelmat erämaahan, kauas ih- miskasumuksista!</p>	<p>mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilo- metrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman han- kekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hanke- kehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskei- selle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaali- alueelle.</p> <p>Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä laadittu- jen melumallinnusten perusteella hankkeesta aiheutuvat meluvaikutukset eivät ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla Suomessa käytetty- jen asetusten ja säädösten mukaisia melun enimmäisarvoja lukuun ottamatta kaava-alueen länsireunalle sijoittuvaa yksittäistä lomaraken- nusta, jonka käyttötarkoituksen muutoksesta hanketoimija neuvottelee kiinteistön omistajien kanssa.</p> <p>Suomessa ei ole raja-arvoja tuulivoimaloiden välkevaikutusten määrälle. Ympäristöhallinnon ohjeen (Ympäristöministeriö 2016) mukaan Suomessa välkevaikutusten arvioinnissa on suo- sittelavaa käyttää apuna muiden maiden suosii- tuksia. Edellä mainitun yksittäisen vapaa-ajan rakennuksen kohdalla todennäköinen vuotui- nen välkevaikutus ylittää Ruotsin 8 tunnin oh- jearvon mutta alittaa Tanskan 10 tunnin ohjea- rvon. Muilta osin Kotaselän voimaloista ei laadi- tujen välkemallinnusten osalta aiheudu em. oh- jearvojen mukaisia ylityksiä asuin- tai lomara- kennusten kohdalla.</p> <p>Mallinnukset on laadittu Suomessa yleisesti käy- tössä olevien ohjeistusten mukaisesti. Kaikkien voimalaominaisuuksien osalta eri vaikutustyyppi- pien vaikutusarviointi on tehty varovaisuusperi- aatteella eli suurimmat vaikutukset huomioi- den.</p>
<p>13) Osallinen 13, yksi allekirjoittaja, 23.10.2023</p> <p>Ilmatar Energy Oy:n suunnitelmat 18 tuulivoi- malan rakentamisesta, 2,5 km Yli-lin taajamasta etelään ja 34 km Oulun keskustasta koilliseen, ovat tyrmistyttäviä. Tuulivoimalat ovat tehoil- taan Suomen suurimpia.</p>	<p>Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun pa- lautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnit- teluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voima- loista Yli-lin taajamaan. Kaavaluonnoksen mu- kaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p>

<p>1. Sijainti: Tuulivoimaloiden rakentaminen lähes ihmisten takapihoille on aivan häikäilemättömyyttä. Eikö Suomessa ole erämaita mihin rakentaa niitä. Tiedotteessa kirjoitetaan että tuulivoima-alue liitetään Fingrid Oyj:n suurjännitekantaverkkoon Isokangas-Lattiasaari -liityntävoimajohdolla. Tällä tuulivoimayhtiö ajattelee vain omaa taloudellista hyötyä, ihmisten asumisella ja kotiseudulla ei ole mitään arvoa. Susien reviiireistä pidetään parempaa huolta kuin ihmisten asuinsijoista.</p> <p>2. Meluhaitta: Siipien liikkeestä johtuvat jatkuvat väikheet ja äänet sekä muut voimaloista johtuvat haittavaikutukset ihmisille ovat merkittäviä, li-joen vesistöjen kantamana äänihaitta leviää laajalle alueelle.</p> <p>3. Maiseman muuttuminen: Voimaloiden korkeuden vuoksi maisema muuttuu oleellisesti monien kymmenien kilometrien säteellä. Nyt jo on nähtävillä Yli-lin alueella, lähellä taajamaa rakennettavana olevien tuulivoimaloiden jänniteverkkojen rakentamisesta aiheutuneita, maisemanlaajoja muutoksia.</p> <p>4. Kiinteistöjen arvojen romahtaminen: Alueella olevien kiinteistöjen arvo tulee muuttumaan miinusmerkkiseksi tuulivoimaloiden rakentamisen vuoksi. Kaupungin reuna-alueiden alasajo jatkuu voimakkaana, kukaan ei tule rakentamaan tuulivoimala-alueelle kotiaan.</p> <p>5. Historiaa: Vanhan Yli-lin kunnan alueelle on rakennettu 4 vesivoimalaitosta. Vanha upea joki on valjastettu sähköntuotantoon. Ihmiset joutuivat muuttamaan pois kodeistaan ja luopumaan monista läheisesti elämään liittyvistä asioista. He sopeutuivat siihen ja ovat eläneet jokivarren alueella. Turvesuot alueella kertovat omaa tarinaansa maiseman muuttumisena ja li- ja Siuruajokien veden laadun heikkenemisenä turvesoiden ojituksen myötä. Mielestäni Yli-lin kunnan alueella olevat ihmiset ovat antaneet enemmän kuin tarpeeksi sähkön ja energian tuotannon hyväksi.</p> <p>Edellä olevien syiden vuoksi vastustan tuulivoimaloiden rakentamista Kotaselän alueelle.</p>	<p>Hankesuunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaalialueena Oulussa.</p> <p>Mallinnusten perusteella ulkomelutasot ja sisätilan toimenpiderajat eivät ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdilla.</p> <p>Osana hankkeen YVA-menettelyä ja osayleiskaavoitusta on laadittu vaikutusten arvioinnit ja mm. havainnekuvat kuvastamaan hankkeesta aiheutuvia maisemavaikutuksia.</p> <p>Taloustutkimuksen vuonna 2021 Suomessa tekemän tutkimuksen perusteella tuulivoimanhankkeiden käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin tarkastelluissa kunnissa vuosina 2013–2021. Liisa-Maria Linnan tutkimus (2024) on uusin ja kattavin Suomessa tehty tutkimus tuulivoimaloiden vaikutuksesta lähialueen kiinteistöjen arvoihin. Tutkimuksessa aineistona käytettiin 181 600 kiinteistökauppaa vuosilta 1990–2020 tuulivoimaloiden lähetytyiltä, eikä havaittu, että tuulivoimaloiden läheisyydellä ja tuulivoimaloiden näkyvyydellä olisi tilastollisesti merkittävää vaikutusta lähialueen kiinteistöjen arvostuksiin. Mm. joissakin Ruotsissa ja Saksassa tehdyissä tutkimuksissa on tuloksina esitetty kiinteistöjen arvonalenemaa rakennettujen tuulivoimaloiden läheisyydessä. Ruotsissa vuonna 2021 tehdyssä tutkimuksessa tutkimusasetelmassa selvitettiin kuitenkin varsinaisten toteutuneiden kiinteistökauppojen sijaan ihmisten mielipidettä kiinteistöjen arvon mahdollisesta alenemisestä. Yleisesti Suomessa laaditut tutkimukset kuvaavat täsmällisimmin tilannetta nimenomaan Suomen olosuhteissa verraten esimerkiksi Saksaan, jossa</p>
--	--

	tuulivoimaloita on rakennettu runsaasti tiheimmin asutuille alueille.
<p>14) Osallinen 14, 24.10.2023 KOTASELÄN TUULIVOIMALAHANKKEEN YVA-MENETTELYSSÄ TULEE HUOMIOIDA SEURAAVIA ASIOITA</p> <p>1) vaikutukset maankäyttöön, vaikutukset maisemaan ja merkittäviin, maisema-alueisiin</p> <p>2) vaikutukset muinaismuistoihin ja alueen kulttuurihistoriaan</p> <p>3) vaikutukset rakennuspaikkojen luonnonympäristöön</p> <p>4) vaikutukset pesimä- ja muuttolinnustoon, vaikutukset eläimistöön ja EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeihin.</p> <p>5) vaikutukset lähialueiden Natura- ja muihin luonnonsuojelualueisiin</p> <p>6) melun ja varjon vilkkumisen vaikutukset</p> <p>7) vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen</p> <p>8) yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa</p> <p>9) sähkösiirron vaikutukset</p> <p>10) Hankkeen vaikutukset arvioidaan koko sen elinkaaren ajalta eli noin 40 vuoden mittaiselta ajanjaksolta.</p> <p>11) Vaikutustenarviointi tulee jakaa rakentamisen aikaisiin ja toiminnan aikaisiin vaikutuksiin</p> <p>12) Lisäksi huomioidaan tuulivoimapuiston käytöstä poiston vaikutukset.</p> <p>13) Ympäristövaikutukset tulee arvioida puolueettoman asiantuntija työnä laadittaviin selvityksiin sekä olemassa olevaan konkreettiseen tietoon perustuen.</p> <p>14) Hankkeen yhteydessä tulee käyttää erilaisia ja asianmukaisesti kohdennettuja selvitys- ja arviointimenetelmiä, kuten maastoinventointeja, eri mallinnusmenettelyä.</p> <p>15) Yli-lin taajama-alueen ympärille suunniteltavien tuulivoimapuistojen kokonaisarvioinnissa tulee huomioida kaikki lähialueen tuulivoimalapuistot</p> <p>16) Jokaiselle kyläläiselle ja vapaa-aika asuvalle tulee kohdistaa kysely/kuulemiskirje sähköpostitse tai paperisesti tai netin välityksellä asumisen viihtyisyyden huonontumisesta</p>	<p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä. Hankkeen YVA- ja kaavamenettelyiden selvitykset on laadittu sekä menetelmien että riittävyyden osalta ympäristöhallinnon ohjeistusten ja yleisten hyvien käytäntöjen mukaisesti. Kaikkien voimalominaisuuksien osalta eri vaikutustyyppien vaikutusarviointi on tehty varovaisuusperiaatteella eli suurimmat vaikutukset huomioiden.</p> <p>Lausunnossa esitettyjä seikkoja on käsitelty niin YVA-menettelyn kuin edelleen osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehtoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. YVA-menettelyssä tutkittuihin vaihtoehtoihin nähden vaikutukset ovat useiden vaikutustyyppien osalta pienentyneet.</p>

17) Arvio osa yleiskaavan siirtämisestä lähelle Pudasjärven ja Oulun rajaa.

YLEISTÄ

Rakenteilla olevat tuulivoimalapuistoja tulisi myös arvioida kokonaisuutena eikä pelkästään yhtä tuulivoimapuistoa. Tuulivoimapuistot piirittävät muutaman kilometrin säteellä lähietäisyydeltä Yli-lin taajamaa sen lähikyliä. Tuulivoimapuistojen kokonaisvaikutuksen aiheuttama haitat muuttuneisiin elinolosuhteisiin ja luontoon ja kulttuuri maisemaan ovat merkittäviä. Tuulivoimapuistojen kokonaisvaikutuksen arviointia tulee tehdä asukkaiden viihtyisyyden, ympäristön pirstoutumisen, eläinten hyvinvoinnin sekä taloudellisuuden kuten kiinteistöjen arvojen alenemisen näkökulmasta. Lisäksi tuulivoimapuistojen kokonaisvaikutusta tulee arvioida laajemmin Yli-lin taajaman sekä kylien ja lähialueiden taajamien lin kunnan ja Kiimingin taajaman näkökulmasta. Noin 2 500 Yli-lin taajamassa ja kylissä vakituista ja vapaa-ajan asukasta koskettava melu ja maisemallinen haitat ovat merkittäviä. Maisema muutoksella on kielteisiä vaikutuksia Oulun seudun ja eteenkin Yli-lin alueen matkailutoiminnan edistämisessä. YVA- menettelyssä tulee arvioida erityisesti matkailun ja kiinteistöjen arvon alenemisen näkökulmasta yksittäistä tuulivoimapuistoa sekä kaikkien tuulivoimapuistojen yhteisvaikutusta aluetalouden menetysten näkökulmasta. Suomessa ei ole kokemuksia 350 metrin lakikorkeuteen nousevista voimalaloista, joiden meluhaitat ulottuvat selvästi kauemmaksi kuin nykyiset minimi raja-arvot antavat mahdollisuuden rakentaa. Ilmattaren Vuolijoella rakennetussa puistossa, joissa tuulivoimaloiden korkeus on 220 metriä on osoitettu yksityisillä mittauksilla, että 2,2 km päähän raja-arvot ylittyvät ajoittain jopa 20 db nykyisen 40 db sallivan raja-arvon.

350 m kohoavista tuulivoimaloista tulee saada puolueeton meluhaitta mittausarvio (Ei ilmataren tilaamana) desibelihuipuista ja niiden meluhaittavaikutuksista Yli-lin taajamaan ja eri kyliin. Lisäksi alueelle suunnitellun noin 40–60 tuulivoimalan melu yhteysvaikutus tulee myös Yva-menettelyssä arvioida.

YVA- ja kaavamenettelyjen aikana arvioidaan myös hankkeiden yhteisvaikutuksia. Kunkin vaikutustyyppin tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta vaikutustyyppistä. Osa tuulivoimahankkeen vaikutustyypeistä keskittyy varsin rajatulle alueelle, ja toisaalta esimerkiksi maisemavaikutukset voivat yltää laajoille alueille.

Pahkakosken toiminnassa olevaan tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa.

Mallinnukset on laadittu Suomessa yleisesti käytössä olevien ohjeistusten mukaisesti. Kaikkien voimalaominaisuuksien osalta eri vaikutustyyppien vaikutusarviointi on tehty varovaisuusperiaatteella eli suurimmat vaikutukset huomioiden. Yleinen tapa on käyttää niin sanottua geneeristä voimalaa kuvaamaan hankesuunnitelman mukaista voimalaa vaikutuksineen. Hankealueen länsiosaan sijoittuu vapaa-ajan rakennus, jonka käyttötarkoituksen muutoksesta muuhun käyttöön hanketoimija neuvottelee kiinteistön omistajien kanssa. Kyseisen vapaa-ajan rakennuksen kohdalla ulkomelun laskentatulosta on ohjearvolla 40 dB kaavaluonnoksessa esitettyllä voimalasuunnitelmalla. Maisemavaikutusten arvioimiseksi ja havainnollistamiseksi laaditut havainnekuvat ja näkymäalueanalyysit on päivitetty ajantasaisen hankesuunnitelman mukaisiksi.

Tuulivoimapuisto alue rajoittuu Natura-alueeseen. Yva-menettelyssä tulee arvioida eläimistölle ja kasvistolle johtuva haitta. Suomessa ei ole käsitystä ja kuvaa yli 350 metrin voimaloista haittavaikutuksista, koska niitä ei ole rakennettu. Tuulivoimala-alueen meluhaitat Yli-lin taajamaan, tulee huomioida tuulivoimaloiden mallinnoista ja havainne kuvista tulee käydä selville millä tavoin Yli-lin ja sen kylien taajamiin sekä Oulun kaupungin taajamiin kuten lihin ja Kii-minkiin yleisvaikutus ulottuu. Monenlaisista havainne kuvista tulee saada luotua käsitys niiden ympäristövaikutuksista ja laajuudesta.

KAAVA MUUTOKSEN ARVIOINTI

Yleisesti voidaan sanoa, että Yli-lin taajaman ja kylien ympärille on suunniteltu merkittävä määrä tuulivoimapuistoja, joiden vaikutus asuamisen haittavaikutuksineen ja kiinteistöjen arvojen laskemiseen on merkittävä. Hankkeita tulisi tarkastella yksityiskohtaisesti ja myös kokonaisvaltaisesti yhdessä niiden ekologisia yhteyksistä toisiinsa nähden.

Yleiskaavan tulee perustua riittäviin selvityksiin. Osayleiskaava tulee laatia uudelta pohjalta siirtämällä tuulivoimapuistoja kauemmaksi Yli-lin taajaman välittömästä läheisyydestä. Pudasjärvi-Yli-li raja-alueelle. Siellä niiden haittavaikutukset jäävät selvästi vähäisemmäksi ja on mahdollista, että kirjallisesti valittajia ei tulisi lainkaan. Taajama-alueen viereen suunnitteilla olevaan kohteeseen kirjallisia valittajia eri oikeusasteisiin tulee varmasti olemaan merkittävä määrä. Valittajat luonnollisesti viivästyttävät hankkeen toteutumista. Siksi osayleiskaavalla tuulivoimapuisto alue tulisi siirtää n. 15 km kauemmaksi Oulun ja Pudasjärven rajamaille, jonne olisi selvästi nopeampaa ja hallinnollisesti helpompaa tuulivoimapuistoja rakentaa.

YHTEISVAIKUTUS

Voidaan arvioida Yli-lin kaikkiin kyliin erityisesti Yli-lin keskustan taajama-alueeseen tuulipuiston yhteisvaikutukset ja kulttuuri historialliseen jokimaisemaan vaikutukset ovat merkittävät. Kiekkikeskus ja Iijoki varsi on suosittu retkeily- ja virkistysympäristö jossa on paljon ympäristö ja matkailullisia vaikutuksia. Lisäksi jokivarressa on paljon ja vapaa-ajan asutusta. Taajaman välittömään läheisyyteen näkyvät ja kuuluvat voimat laskevat kiinteistöjen ja tonttien arvoa

Hankkeen YVA-selostuksen yhteydessä tehdyn Natura-arvioinnin mukaan Kotaselän tuulipuiston hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille tai lajeille. Kaavaluonnoksen mukainen hankesuunnitelma on voimalamääriltään ja vaikutuksiltaan YVA-menettelyssä tutkittuja vaihtoehtoja pienempi.

Hankesuunnitelma on tarkentunut ja vaikutusten arvioinnit on laadittu täsmentyneelle suunnitelmalle. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Hankesuunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaalialueena Oulussa.

Hankkeet eivät ole sellaisinaan ”siirrettävissä” paikasta toiseen. Hankkeiden sijoittumiseen ja niiden reunaehtoihin vaikuttaa lukuisia eri tekijöitä kuten alueen maanomistus, tuulisuusolosuhteet, ympäristötekijät, etäisyys vakituisesta ja loma-asutuksesta, maakuntakaavoitus ja muut maankäytön suunnitelmat sekä strategiset linjaukset. Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaalialueelle.

YVA- ja kaavamenettelyjen aikana arvioidaan myös hankkeiden yhteisvaikutuksia. Kunkin vaikutustyyppien tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta vaikutustyyppistä. Osa tuulivoimahankeiden vaikutustyypeistä keskittyy varsin

pysyvästi. Asuinviihtyisyyden näkökulmasta tuulivoimalapuisto rajaa rakentamista alueelle. Tuulivoimalat tulevat näkyviin hyvin laajana massiivisena vyöhykkeenä Yli-lin taajamasta ja lähikylistä katsottuna. Tuulipuistojen luoma vyöhyke muuttaa merkittävästi 45 km matkalla jokimaiseman, soiden ja koko lijoen maisemakuvaa. Yhteisvaikutukset muiden tuulivoimapuistojen kanssa ovat merkittäviä asuinviihtyisyyden ja kiinteistöjen arvon laskemisen osalta niin pysyvän asumisen kuin loma-asutuksenkin osalta. Tällä on vaikutusta myös koko Oulun seudun maisema- ja luontoarvoihin perustavalle matkailulle. Katsomme, että haitalliset vaikutukset maisemaan ja asumiseen tulee poistaa. Alueelle suunnatut eri tuulivoimalahankkeiden yhteisvaikutukset maisemaan eivät ole millään tavoin hyväksyttäviä. Hankkeiden suunnittelussa tulee keskittyä ennen kaikkea haitallisten vaikutusten tehokkaaseen korjaamiseen.

POROTALOUS

Tuulivoimapuiston välittömässä läheisyydessä on merkittävä määrä poroja eri paliskunnilla. Osin elantonsa saa 150 henkilöä poroista Porotalouden vaikutukset tulisi arvioida yhteistyössä kaikkien hanketoimijoiden, hanketta valvovien viranomaisten ja paliskuntien kanssa. Kiiminkikollaja paliskunnan porojen lisääntymis- ja vasomisalue on kauttaaltaan tuulivoimapuistoalueella lisäksi porot saattavat häiriintyä pysyvästi pois merkittävän suuresta laiduntamisalueesta, mikä saattaa lisätä tarharuokinnan määrää ja vahingoittaa elinkeinoa pysyvästi.

Eri eläinlajeihin tuulivoimapuistoilla niiden yhteisvaikutuksella tulee olemaan pitkällä aikajänteellä merkittävä vaikutus. Kuinka merkittävä vaikutus, se tuli YVA-menettelyssä selvittää.

LUONTO

Luontovaikutusten osalta olisi perusteltua tarkastella tuulivoimahankkeet yhteisvaikutusta alueella esiintyvän lajiston elinympäristöjen määrän ja ominaispiirteiden muuttumiseen. Yhtenäisten metsä- ja suoalueiden pirstoutuminen ja elinympäristön laadun muutokset sekä infran rakentamisen ja tuulivoimala-alueiden käytön aiheuttama lisääntyvä häiriö vaikuttavat keskeisesti lajiston elinolosuhteisiin.

METSÄT

rajatulle alueelle, ja toisaalta esimerkiksi maise-mavaikutukset voivat yltää laajoille alueille.

Pahkakosken toiminnassa olevaan tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa.

Hankkeessa on arvioitu kattavasti vaikutuksia poronhoitoon hyödyntämällä laajasti hankkeen YVA-menettelyn aikana tuotettua materiaalia ja arvioitu poronhoidolle aiheutuvia muutoksia yhteistyössä paliskunnan kanssa. Paliskunnan kanssa on tehty karttatyötä, sekä käyty keskusteluja sekä puhelimitse että Teams-yhteydellä. Hankkeen yhteydessä on järjestetty poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut 1.6.2023 sekä 9.1.2025.

Hankkeen vaikutuksia on arvioitu suojelualueille ja ekologiselle verkostolle, kasvillisuudelle ja luontotyypeille sekä linnustolle ja muulle eläimistölle. Hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen ja sen suojelun perusteena oleviin lajeihin on tarkasteltu erillisessä Natura-arvioinnissa.

<p>Tuulivoimapuistoalueelle kohdistuu yhteisvaikutuksia, talousmetsäalueiden ja niiden lomassa sijaitsevien arvokkaampien alueiden pirstoutumisen vuoksi. Yhteisvaikutukset muodostuvat todennäköisesti ainakin kohtalaisiksi tai merkittäväksi.</p> <p>LOPUKSI</p> <p>Kyseessä on iso ja siten merkittävästi luonnon ympäristöä muuttava hanke. Vaikutusten arviointi ekologisen verkoston osalta tulee olla riittävä. Tarkemmat selvitykset hankealueella ja sen lähiympäristössä puuttuvat. Mahdolliset yhteisvaikutukset ulottuvat laajemmin koko Oulun alueelle ja suunnitteilla olevat tuulivoimahankkeet ovat muodostamassa yhteisvaikutuksia. Hankkeita tulisi tarkastella yksityiskohteisesti ja myös kokonaisvaltaisesti yhdessä ekologisista yhteyksistä. Vaikutusten seurannasta, että laaditaan yleispiirteinen suunnitelmaehdotus hankkeen vaikutusten seuraamiseksi ja mahdolliset haittavaikutukset tulee korvata alueella asuville ihmisille. Lisäksi YVA-raportti tulee tuottaa selvityksen jokaisen taajamassa asuvan näkökulmasta mahdollisesta melusta ja asumisviihtyisyyden rajoittavasta luonnollisen näköalan menettämisestä laajasti koko taajaman alueella. Erityisesti etelään suunnitteilla oleva Kotaselän tuulivoimapuisto rajaa voimakkaasti luonnollista maisemakuvaa.</p>	<p>Vaikutuksia ekologiselle verkostolle on arvioitu osayleiskaavoituksessa. Kotaselän hankkeessa hyödynnetään suurelta osin viereisen Pahlkakosken tuulivoimapuiston rakentamiseen käytettyä infrastruktuuria mm. tieverkon ja olemassa olevan maa-aineksen ottoalueen sekä jo rakennetun voimajohdon osalta, mikä vähentää luonnonympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.</p>
<p>15) Osallinen 15, kaksi allekirjoittajaa, 29.10.2023</p> <p>Mielipide Kotaselän tuulivoimahankkeeseen: Meillä on paljon käytetty kesämökki tuulivoima-alueen rajalla. Pyydämme, että eteläisimmät tuulivoimalat poistetaan suunnitelmista. Mökkimme sijaitsee lähialueella <sijainti salattu henkilösuojan vuoksi>. Emme halua, että tuulivoimalat pilaavat mökkimme viihtyvyyden. Lähettyvillä on myös muita mökkejä.</p>	<p>Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehdoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavoituksen aloitusvaiheeseen nähden kaavaluonnoksessa on poistettu hankkeen 4 eteläisintä voimalaa ja osin tarkennettu myös muiden voimaloiden sijaintipaikkoja.</p>
<p>16) Osallinen 16, kahdeksan allekirjoittajaa, 30.10.2023</p> <p>Tämä mielipide/esitys on osa tätä OAS- ja YVA -prosessia. Lähtökohtana on käytetty Oulun kaupungin tiedotus- ja keskustelutilaisuudessa 17.10.2023 klo 17.00 – 19.00 jaettavaa materiaalia ja tapahtumaan liittyvää ennakkomateriaalia, ks. viite 1.</p>	

Me osallistujat olemme Yli-lin taajama-alueella asuvia tai suunnitellulla tuulivoiman vaikutus-alueella asuvia (kesä)asukkaita ja maanomistajia. Mainittakoon, että Yli-lin taajama-alue ja läntinen Iijokivarsi on vain noin 2,4 km:n päässä Kotaselän tuulivoimalan alueelta. 5km:n sisällä hankkeesta on suurin osa Yli-lin kyläkeskuksista. Kotaselän tuulivoimahankkeen vaikutusalueella asuu iso osa Yli-lin asukkaista. Kesäisin alueen asukasmäärä kasvaa vielä lisää eli hankealueen lähivaikutusalueella asuu noin 2000 - 2500 asukasta. Koko Yli-lin talousalue jokivarsineen on haluttua virkistys- ja matkailualueita. Ks. Viite 2: kuva 3-2. Hankealueen lähiseudun asuin- ja lomarakennukset.

Tämä mielipide/esitys perusteluineen sisältää yhteisen vastineen Kotaselän tuulivoimahankkeen osayleiskaavan valmisteluaineistoon sekä ympäristövaikutusten arviointiselostukseen. Toimitamme tämän asiakirjan vastaanottajille sähköpostilla.

ESITYS

Me Kotaselän vaikutusalueen asukkaat ja maanomistajat emme voi katsoa vierestä, kun Yli-lin taajaman läheisyyteen suunnitellaan rakennettavaksi laajaa tuulivoimalapuistoa (VE1/18 kpl). Huolemme on, että tällä suunnitellulla ja taajaman läheisyyteen rakennetulla tuulivoimahankkeella tulee olemaan keskeinen haittavaikutus alueen asukkaiden elinoloihin, maanomistajien kiinteistöjen arvojen alenemiseen ja alueen talouden ja yritystoiminnan vajavaiseen kehittymiseen. Me emme vastusta tuulivoimarakentamista, mutta me haluamme, että niiden sijainnilla ei rajoiteta alueen asukkaiden ja yrittäjien sekä matkailijoiden ja lomalaisten ehtoja. Lisäksi pidetään huoli kohtuudella luonnosta ja ympäristöstä. Ympäristöhallinnon ohje 5/2016 mukaan paras tapa käsitellä ja torjua tuulivoimalapuistojen aiheuttamia ongelmia on sijoittaa tuulivoimalat riittävälle etäisyydelle asutuksista ja herkistä kohteista, ks. Viite 3.

Esitämme, että Kotaselän tuulivoimahankkeen aluetta siirretään selkeästi suunnitellusta etelämmäs ja jos tämä ei ole mahdollista, niin selkeästi idän suuntaan. Tärkeintä on minimoida Yli-lin taajamaan ja läntiseen Iijokivarteen kohdistuvat haitat. Suunniteltujen

Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun pöytäkirjan perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Hankealue on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaalialueena Oulussa.

Tuulivoimahankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa useita seikkoja ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) sekä osayleiskaavoituksen aikana kerätään runsaasti lisätietoa hankkeen soveltuvuudesta näille paikoille. Hankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa mm. alueen maanomistus, tuulisuusolosuhteet, ympäristötekijät, etäisyys vakituisesta ja loma-asutuksesta, maakuntakaavoitus ja muut maankäytön suunnitelmat sekä strategiset linjaukset. Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan

tuulivoimapuistojen yhteisvaikutus tulee myös tarkastella erikseen tässä yhteydessä.

ESITYKSEN PERUSTEET JA VAATIMUKSET

Energia- ja ilmastovaihe- ja kaavamaakuntakaavaluonnoksessa Kotaselän hankealue on osoitettu potentiaalisena tuulivoimaloiden alueena (tv-3 alue, numero 513). Kuitenkin tämä maakuntakaavassa oleva tuulivoima-alue on paljon pienempi kuin mitä on nyt esitetty Kotaselän tuulivoimahankesuunnittelussa. Miksi näin on ja mihin perustuu alueen merkittävä laajentaminen?

Onko 2x110 kV –liityntävoimajohdon YVA-arviossa (liittyy Pahkakosken tuulivoimahankkeen) otettu huomioon Kotaselän tuulivoimahankkeen suunnitelma, millä tasolla ja minkälaisella sisällöllä?

Voidaanko näin toimia, että keskeneräinen Kotaselän hanke, jolla ei ole ollut vielä lopullista lupaa, ohjaa näinkin merkittävää YVA-arviota, mitä Pahkakosken tuulivoimalahanke on, ja Kotaselän hanke on yhdistetty tähän tarkasteluun keskeneräisenä.

Edelliseen perustuen, vaadimme, että Kotaselän tuulivoimalahankkeen YVA-menettelyyn liitetään sähkönsiirron ympäristövaikutusten arviointi. Ks. Viite 2.

Miksi Yli-lin energia- ja ilmastovaihe- ja kaavamaakuntakaavaluonnoksessa Yli-lin keskustaajama on ”piirretty” tuulivoimahankkeilla? Miten se on selitettävissä, että jopa 350 metriin yltävät tuuliturbiinien lavat, jotka tulevat näkymään korkeutensa vuoksi erinomaisen hyvin Yli-lin taajamaan ja mahdollisesti myös tulevaisuudessa usealta tuulivoimalahanke-alueelta samanaikaisesti, että ne eivät häiritsisi ihmisten ja eläinten rauhaa sekä elämää kokonaisvaltaisesti yöt ja päivät?

Entä mikä on Kotaselän hankkeen ja muiden Yli-lin alueen tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutus taajaman maisemaan, visuaaliseen herkkyyteen, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen?

350 metriin yltävät tuuliturbiinien lavat tavoittavat maan kaarevuuden vuoksi horisontin vasta jossakin noin 67 km:ssa riippuen tietenkin tällä matkalla olevista mahdollisista

Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaalialueelle.

YVA-menettelyn ja kaavamenettelyiden eriydyttyä keväällä 2025 merkitykseltään seudullisen kokoluokan Kotaselän tuulivoima-alueen rajauksen poistuessa laadittavana olleesta Energia- ja ilmastovaihe- ja kaavamaakuntakaavasta, on kaavamenettelyn osalta hankkeen voimaloiden sijoittelua tarkennettu. Myös kaava-alue- ja aluerajauksista on täsmennetty sijoittelun muuttumisen myötä. Vaihe- ja kaavamaakuntakaavan tuulivoimaloiden rakentamista koskevien yleisten suunnittelumääräysten mukaisesti ”*Maakuntakaavassa osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulipuistoja, jotka eivät ole merkitykseltään seudullisia.*” Hankkeen toteuttaminen ei edellytä maakuntakaavan tuulivoimaloiden alue (tv-1) merkintää.

Kotaselän tuulivoimapuiston liittäminen valtakunnan sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan jo rakennetulla 2 x 110 kV –liityntävoimajohdolla (Isokangas-Lattiasaari), joka sijoittuu itä-länsisuunnassa Kotaselän hankealueen keskelle. Näin olleen hankkeessa ei ole tarpeen rakentaa uutta ilmajohtoa. Liittyminen olemassa olevaan, jo YVA-menettelyssä käsiteltyyn ja rakennettuun voimajohtoon ei edellytä omaa erillistä, päällekkäistä YVA-menettelyä sähkönsiirron osalta.

Maakuntakaavoitus on hankkeesta riippumaton erillinen menettely.

YVA- ja kaavamenettelyjen aikana arvioidaan myös hankkeiden yhteisvaikutuksia. Kunkin vaikutustyyppin tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta vaikutustyyppistä. Osa tuulivoimahankkeen vaikutustyypeistä keskittyy varsin rajatulle alueelle, ja toisaalta esimerkiksi maise- mavaikutukset voivat yltää laajoille alueille.

Pahkakosken toiminnassa olevaan tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa.

korkeusesteistä eli Yli-lin alueelle maakuntakaava-
valuonnoksessa suunnitellut tuulivoimalat näkyvät kaikki Yli-lin taajamaan esteettömästi. Tasaisella maalla seisovan havaittajan (pituus 1,7 m) geometrinen horisontti on noin 5 km:n päässä ja hän voi nähdä tuulivoimien lavat, jos hänen etäisyytensä on enintään noin 72 kilometriä (=havaittajan horisontin+voimalan lapojen horisontin etäisyys).

Miten tässä kaavasunnittelussa on otettu ja otetaan jatkossa näiden kaikkien voimalahankkeiden erillinen ja yhteinen ympäristövaikutus huomioon? Onko Yli-lin 360 asteinen taajama-näkymä jatkossa yksi vappuhuiskameri? Ks. Viite 2.

Vaadimme, että YVA-arviossa tulee Yli-lin taajama-alueelle tehdä erillisten hankkeiden lisäksi useamman tuulivoimahankkeen/puiston yhtäaikainen vaikutusten arviointi. Yli-lin taajamasta alle 10 km:n säteellä on tuulivoimahankkeita viireillä 4 kpl ja yli 10 km:n säteellä 6 kpl.

Ks. Viite 2: Kuva 6-5. Lähialueen viireillä olevat tuulivoimahankkeet.

Kotaselän hankkeelle tulee esittää eri hankevaihtoehtojen YVA-arviot (VE0, VE1 ja VE2) ja erityisesti ottaa huomioon taajama-alueen läheisyys ja hankkeen kokonaisvaltainen ympäristövaikutus ihmisiin, eläimiin ja linnustoon. Merkittävää tässä on tuuliturbiinien lapojen korkeus ja niiden aiheuttama iskemästä syntyvä melusaaste, infraääni ja välke Yli-lin taajamaan ja läntiseen lijoivarteen.

Vaikutuksessa tulee arvioida myös eri tuulensuunnat ja äänen etenemisen yhteisvaikutus riittävällä aikavälillä. Ympäristöhallinnon ohje 5/2016 mukaan ”keskeisin meluntorjuntakeino on kuitenkin riittävä etäisyys tuulivoimalan ja asutuksen sekä muiden melulle herkkien kohteiden välillä”.

Ks. Viite 2 ja 3.

Suomen ympäristöterveys ry:n tekemän tutkimuksen mukaan erilaisia terveyshaittoja esiintyy jopa 15-20 km:n etäisyydellä tuulivoimaloista. Riskietäisyys vaihtelee olosuhteiden mukaan ja se kasvaa voimaloiden korkeuden, määrän ja tehon kasvaessa sekä pitkäaikaisaltistuksessa. Yli-lin ympäristöön tulevat tuulivoimalat ovat maksimissaan 350 metriä korkeita ja teholtaan 10 MW:n voimaloita, joten edellä kuvattujen ongelmien ilmaantumiseriski on suuri.

Yli-lin alueelle on kaupungin aloitteesta ja toimijoiden yhdessä toteuttamana laadittu tuulivoimahankkeiden maisemavaikutusten yhteismallinnus kesällä 2024. Kuvauspaikkoja oli yhdeksän, joiden sijainteja mietittiin yhdessä tuulivoimatoimijoiden ja Yli-lin kuntalaisyhdistyksen kanssa. Yhteismallinnus on nähtävissä osoitteessa <https://www.ouka.fi/energiահankkeet>.

Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä

Hankkeen YVA- ja kaavamennettelyiden selvitykset on laadittu sekä menetelmien että riittävyyden osalta ympäristöhallinnon ohjeistusten ja yleisten hyvien käytäntöjen mukaisesti.

Mallinnukset on laadittu Suomessa yleisesti käytössä olevien ohjeistusten mukaisesti. Kaikkien voimalaominaisuuksien osalta eri vaikutustyyppien vaikutusarviointi on tehty varovaisuusperiaatteella eli suurimmat vaikutukset huomioiden.

Ks. Viite 4.	
<p>17) Osallinen 17, kaksi allekirjoittajaa, 30.10.2023</p> <p>Vastustamme ehdottomasti Yli-lin Kotaselän alueelle suunniteltua tuulivoima-aluetta. Tuulivoima-alue on suunniteltu liian lähelle Yli-lin taajamaa. Tuulivoimalat pilaavat näkyvyydellään Yli-lin maalaismaiseman. Lisäksi tuulivoimalat aiheuttavat alueen asukkaille ja eläimistöille jatkuvaa ääni-, valo- ja välkehaittaa. Myös lähialueen infrastruktuurin arvo laskee. Tuulivoimapuisto tulee pilaamaan alueen virkistys-, retkeily- ja metsästyskäytön täysin. Näillä toimilla halutaan tappaa maaseudun asutus. Emme halua lähellemme moisia pirunsilmiä pilaamaan maaseutua ja luonnonrauhaa.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi. Esitettyjä seikkoja on käsitelty niin YVA-menettelyn kuin edelleen osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehtoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p>
<p>18) Osallinen 18, yksi allekirjoittaja, 31.10.2023</p> <p>Ehdottomasti olen sitä mieltä, että kaupunki käyttää häikäilemättä hyväksi nyt Yli-lin syrjäistä sijaintia tuloverojensa kasvattamiseen antamatta mitään vastikkeeksi. Näin ajaen kylää yhä suurempaan ahdinkoon ja pahoinvointiin. Ne, jotka asuvat täällä, hakevat luonnonrauhaa, pientä kyläyhteisöä ja yleensä ovat sidoksissa kotipaikkaansa joko rakkaudesta siihen tai yksinkertaisesti varat ei riitä muuttamaan isompaan taajamaan kiintöistöjen hintaeron vuoksi.</p> <p>Rakentamalla Kotaselän tuulivoimapuiston parhaimmalle näkymäalueelle joen eteläpuolelle, mistä myös aurinko paistaa päivisin, pilaat maiseman kylältä täydellisesti. Ehdottomasti kyläläiset ansaitsevat dronekuvauksen ja kolmiulotteisen suunnitelmanäkyvän tuulipuisto-suunnitelmista voimalinjoineen.</p> <p>Olen myös vahvasti sitä mieltä, että kaistale liojen ja Olhavajoen välillä pitää jättää rakentamattatuulivoimalta lintujen vuoksi. Linnuilla on muuttomatkoilla jo tarpeeksi haasteita. Perämerenrannikot, Ruotsi mukaan luettuna, on jo alistettu ihmisten tarpeille. Tämä alue on vielä harvoja selviä, harvaan asuttuja alueita merenrannalta laajoille jo perustetuille suojelualueille.</p>	<p>Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaalialueelle.</p> <p>Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunniteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p> <p>Yli-lin alueelle on kaupungin aloitteesta ja toimijoiden yhdessä toteuttamana laadittu tuulivoimahankkeiden maisemavaikutusten yhteismallinnus kesällä 2024. Kuvauspaikkoja oli yhdeksän, joiden sijainteja mietittiin yhdessä tuulivoimatoimijoiden ja Yli-lin kuntalaisyhdistyksen kanssa. Yhteismallinnus on nähtävissä osoitteessa https://www.ouka.fi/energiահankkeet.</p>

<p>Tällä alueella on jo voimalinjoja riittävästi. Myllyt pitäisi rakentaa sinne missä käyttäjätkin on. Oulun kaupunginkeskustassa tunnetusti tuulee aina.</p> <p>Ennen kaavoittamista pitäis olla selkeää tutkahavainnointia linnuista alueella. Ihminen havaintoineen on liian heikko ympärivuorokautiseen lintujen tarkkailuun huomioonottaen vuodenaikojen ja säävaihtelut, alueen laajuus, merkitys linnuille sekä sitä kautta tulevaisuudelle ja ihmistenhyvinvoinnille.</p> <p>Selkeästi tuulivoimapuistojen lintuselvityksissä vähätellään lintukantaa ja sen merkitystä, käytäen hyväksi yhä harvenevia ja vähentyviä lintuja. "Koska niitä on nyt niin vähän, ei niillä ole merkitystä" asenteella.</p> <p>Nyt jokaisella linnulla ja lajilla on merkitystä. Tulevaisuudessa yhä enemmän. Lohet siat menetettiin sähköenergian takia monesta joesta. Täytyykö meidän olla uudestaan yhtä ahneita lintujen suhteen saadaksemme virtaa töpselistä. Eikö voi odottaa pien ydinvoimaloita ja mitä muuta on kehitteillä energiatuotannon saralla??? Odottaa tietoa todellisista mahdollisuuksista estää lintutörmäyksiä myllyihin ja voimalinjoin, varmistaen ettemme lisää luontokatoa ahneudellamme?</p>	<p>Kotaselän tuulivoimapuiston liittäminen valtakunnan sähköverkkoon on suunniteltu toteutettavan jo rakennetulla 2 x 110 kV -liityntävoimajohtolla (Isokangas-Lattiasaari), joka sijoittuu itä-länsisuunnassa Kotaselän hankealueen keskelle. Näin olleen hankkeessa ei ole tarpeen rakentaa uutta ilmajohtoa.</p> <p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä. Myös hankkeen linnustovaikutukset on arvioitu.</p> <p>Hankkeen YVA- ja kaavamennettelyiden selvitykset on laadittu sekä menetelmien että riittävyysosan osalta ympäristöhallinnon ohjeistusten ja yleisten hyvien käytäntöjen mukaisesti.</p>
<p>19) Osallinen 19, yksi allekirjoittaja, 31.10.2023</p> <p>Olen syvästi huolissani Yli-lin Kotaselän alueelle suunnitellusta tuulivoimaosayleiskaavasta ja tuulivoima-alueesta ja haluan ilmaista vastustuksen hanketta kohtaan. Huoleni perustuvat useisiin seikkoihin, jotka mielestäni heikentävät ellei jopa vaarantavat paikallisen ympäristön, poronhoidon, virkistykseen ja asukkaiden hyvinvoinnin. Poronhoito on perinteinen ja korvaamaton osa alueen kulttuuria ja elinkeinoa. Suunnitellun tuulivoima-alueen rakentaminen rajoittaa selkeästi porojen laidunnusalueita ja muuttoreittejä, heikentäen näin poronhoidon harjoittamisen mahdollisuuksia alueella. Tuulivoimaloiden infrastruktuuri ja melu voivat häiritä porojen luontaista käyttäytymistä ja heikentää niiden hyvinvointia. Uskon myös, että tällä on huomattavan suuri</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p> <p>Esitettyjä seikkoja on käsitelty niin YVA-menettelyn kuin edelleen osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä. Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehdoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p> <p>Hankkeessa on arvioitu kattavasti vaikutuksia poronhoitoon hyödyntämällä laajasti hankkeen YVA-menettelyn aikana tuotettua materiaalia ja arvioitu poronhoidolle aiheutuvia muutoksia yhteistyössä paliskunnan kanssa. Paliskunnan kanssa on tehty karttatyötä, sekä käyty keskusteluja sekä puhelimitse että Teams-yhteydellä. Hankkeen yhteydessä on järjestetty</p>

<p>haittavaikutus myös muiden eläinten elinalueisiin ja -tapoihin.</p> <p>Maisema-arvot ovat myös avainasemassa alueen identiteetille. Massiiviset, kokonaismitaltaan lähe 350 metriin yltävät korkeat tuulivoimalat muuttaisivat alueen luonteen peruuttamattomasti, pilaten maiseman.</p> <p>Tämä heikentäisi paitsi alueen kauneutta myös sen virkistysvetovoimaa. Virkistys- ja vapaaajan käytön näkökulmasta tuulivoima-alueen sijoittuminen liian lähelle asuinalueita rajoittaisi asukkaiden mahdollisuutta nauttia luonnosta, ulkoilusta ja esim marjastuksesta. Meluja infrastruktuurin rakentaminen hankkeen yhteydessä rajoittaisivat merkittävästi asukkaiden virkistysmahdollisuuksia ympäristössä.</p> <p>Lisäksi herää kysymys siitä, kuka vastaa mahdollisten purkutöiden ja maisemoinnin kustannuksista, kun voimaloiden käyttöikä tulee loppuun. On tärkeää, että nämä otettaisiin myös huomioon jo suunnitteluvaiheessa.</p> <p>Ehdotan harkittavaksi tämän tuulivoimahankkeen siirtämistä kauemmas asuinalueista. Myös vaihtoehtoiset paikat kuten esimerkiksi merialueet Oulun edustalla tulisi vakavasti harkita eikä rakentaa Yli-lin seutua täyteen tuulivoimalaitoksia.</p> <p>Toivomme, että otatte huomioon nämä vakavat huolet ja harkitsette tuulivoimaosayleiskaavan uudelleen arvioimista.</p>	<p>poronhoitolain 53 § mukaiset neuvottelut 1.6.2023 sekä 9.1.2025. Hankkeesta vastaava jatkaa yhteistyötä paliskunnan kanssa jatkosuunnittelun ja koko hankkeen elinkaaren ajan.</p> <p>Osana hankkeen YVA-menettelyä ja osayleiskaavoitusta on laadittu vaikutusten arvioinnit ja mm. havainnekuvat kuvastamaan hankkeesta aiheutuvia maisemavaikutuksia.</p> <p>Tuulivoimaloiden ja muiden rakenteiden purkamisesta vastaa tuulivoimapuiston omistaja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Vuonna 2026 on meneillään lainsäädännön uudistus, jonka tavoitteena on selkeyttää tuulivoimaloiden purkamisvastuita ja turvata purkamiskustannusten kattamista.</p> <p>Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaali-alueelle.</p>
<p>20) Osallinen 20, yksi allekirjoittaja, 31.10.2023</p> <p>Hei, Seurasin Kierikin keskustelutilaisuuden netistä, jonne olin myös saanut kutsun.</p> <p>Vastustan tuulivoimapuiston rakentamista tälle alueelle. Näillä Yli-lin henkilöillä jotka esittivät hyviä mielipiteitä tilaisuudessa ja chatissa tuulivoimapuistoa vastaan, oli hyvät perusteet ja mielipiteet, yhdyn niihin.</p> <p>Ottakaa näiden ihmisten mielipiteet huomioon, he asuvat siellä. Jättäkää luonto koskematta</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p>

<p>ajatellen Yli-lissä asuvia ihmisiä, sekä eläimiä lintuja poroja ym. , jotka ovat meille vielä suuri rikkaus.</p>	
<p>21) Osallinen 21, yksi allekirjoittaja, 31.10.2023</p> <p>Vastustan ankarasti Kotaselän tuulivoima-alueen sijoittumista suunnitellulle paikalle. Tulisi pilaamaan kauniin Yli-lin maiseman ja kotipaikani on ihan vieressä suunniteltua aluetta ja mahdollisesti myös omistamalleni maalle. Olen menettänyt jo pakkolunastuksella tuulivoima yhtiölle maata ja korvaukset tuli lähes kaikki hylättyinä takaisin, ei kiinnosta yhtään tuulivoimala yhtiöt, vievät väkisin ihmisten maita. Sijotuspaikat voisivat olla ihan korvessa kaukana kaikesta asutuksesta, ei ihmisten asutusten viereen. Ja tulisi kunnioittaa maan omistajien päätöksiä, ellei halua tähän lähteä, silloin ei kajota toisen omaisuuteen. Minäkin haluan säilyttää omistamani maat, suvussa periytyneet, juuri sellaisena kuin itse haluan ja periyttää ne seuraavalle sukupolvelle arvokkaana omaisuutena.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p> <p>Tuulivoimaloiden rakennuspaikkojen tulee sijoittua kiinteistöille, joiden käytöstä tehdään maanvuokrasopimukset. Vuokrasopimusten laatiminen on vapaaehtoista.</p>
<p>22) Osallinen 22, yksi allekirjoittaja, 31.10.2023</p> <p>Vastustan Kotaselän tuulivoimahanketta. Olen huolissani siitä, että tuulivoimapuistoa suunnitellaan rakennettavaksi lähelle Yli-lin taajamaa sekä lähellä olevia loma-asuntoja. Lisäksi minua mietityttää kovasti, miten porotalouden käy, kun tuulivoimapuisto alue on poronhoito alueella. Minua pohdituttaa myös kovasti tuulimyllyjen melu-ja välkehaitat niin ihmisille kuin eläinten (linnut/nisäkkäät) luonnollisille kulkureiteille. Alue on myös maakunnallisesti arvokasta kulttuurimaisemaa.</p>	<p>Palaute merkitään tiedoksi.</p> <p>Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun palautteen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Esitetyjä seikkoja on käsitelty niin YVA-menettelyn kuin edelleen osayleiskaavaluonnoksen yhteydessä.</p>
<p>23) Osallinen 23, kaksi allekirjoittajaa, 31.10.2023</p> <p>Vastustan ankarasti Kotaselän tuulivoimala alueen sijoittumista suunnitellulle paikalle. Se pilaa ensinnäkin maanomistajien maat (myös omani), maat ovat periytyneet suvussa pitkään. Omien maiden käyttö menisi täysin pilalle. Metsästyks ei enää mailla onnistu eikä metsä tuota puuta sahalle että saisimme lautatavaraa rakentamiseen eikä halkoja uuniin. Eikö millään löytyisi tilaa voimalalle täysin korvessa. Asun itse ihan lähellä (ensimmäinen asuttu talo tuulivoimalan lähellä) suunniteltua tuulivoimala</p>	<p>Tuulivoimaloiden rakennuspaikkojen tulee sijoittua kiinteistöille, joiden käytöstä tehdään maanvuokrasopimukset. Vuokrasopimusten laatiminen on vapaaehtoista. Hankesuunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaalialueena Oulussa.</p>

<p>aluetta. Haitta meille asukkaille on suuri, meluja ääni ja valohaitta. Muutin ja rakensin talon kotiseudulle nimenomaan rauhan vuoksi ja sen että saan kasvattaa lapset rauhassa maaseudulla ilman melua ja saaste ja valohaittaa. Toivottavasti tuulivoimalayhtiö sitten ostaa talonikin hyvällä hinnalla sen vuoksi että me muutamme muualle, jossa ei moisia myllyjä ole pilaamassa maisemaa, pilaamassa rauhaa ja pilaamassa rakasta harrastusta metsästystä sekä pilaamassa arvojeni joita yritän kasvattaa jälkipolville. Kukaan muu enää osta taloa alueelta jossa semmoiset masiinat haittana.</p> <p>Tuulivoimala alue veisi koko martimon metsätysseuran tuhoon, alueella sitten enää liiku metsästettävät elukat kun meluja valohaittaa, saati paljaat metsät...voi prkle, sanon minä. Omistan myös hevosiä ison kasan, kuinka ne reagoivat ja säikkyvät isoja myllyjä jotka näkyvät joka paikkaan kotipaikaltamme ja saati meidän lenkkeilymaastoilta!!!!Kuka ottaa vastuun kun ratsastajat lentää selästä ja loukkaavat itsensä!!!!!! Kuuluuko meidän tosiaan muuttaa muualle ison laumamme kanssa????</p> <p>Elinkeinomme kärsii myös, koska hevoset tuovat osan elannostamme palvelemalla asiakkaita, joita ei enää sitten uskalla laittaa selkään kun lähdemme vaeltamaan, josta he ovat minulle maksaneet. Perheessämme on myös migreeniä kärsiviä, kuinka heillä käy tuulivoimalan valojen välkkyessä, tuulivoimala yhtiö ottaa varmaan vastuun lisääntyvistä terveysongelmista???</p> <p>Korvaukset ovat olleet tähän mennessä maanomistajille ja asukkaille aivan olemattomia. En tule hyväksymään perheeni kanssa yhtään myllyä lähetyville! Haluamme nauttia puhtaasta ja hiljaisesta metsästä jatkossakin kera siellä liikuvan riistan. Haluan pitää mielenrauhani ja mielenterveyteni, luonto on siihen paras lääke.</p>	<p>Tuulivoimahankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa useita seikkoja ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) sekä osayleiskaavoituksen aikana kerätään runsaasti lisätietoa hankkeen soveltuvuudesta näille paikoille. Hankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa mm. alueen maanomistus, tuulisuusolosuhteet, ympäristötekijät, etäisyys vakituisesta ja loma-asutuksesta, maakuntakaavoitus ja muut maankäytön suunnitelmat sekä strategiset linjaukset.</p> <p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä. Osayleiskaavaaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehdoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavaaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p>
<p>24) Osallinen 24, yksi allekirjoittaja, 1.11.2023</p> <p>Vastustan Kotaselän tuulivoima-alueen sijoittamista suunnitellulle paikalle. Se tulisi viemään taas maitamme ja siitä aiheutuu meille terveyshaittaa valojen välkkyessä ja rupelien ääntäessä. Olisi mukava nähdä tutkimustuloksia haitoista.</p>	<p>Tuulivoimalan rakennuspaikkojen tulee sijoittua kiinteistöille, joiden käytöstä tehdään sopimukset. Osayleiskaavoitettavalle alueelle voi kuitenkin sijoittua myös muita kiinteistöjä, joiden maankäyttö ratkaistaan kaavalla, mutta joille ei kohdistu rakentamistoimenpiteitä. Alueen</p>

<p>Saati meidän virkistys, metsästysmaat menevät täysin. Mistä saamme enää halkoja tehtyä?</p> <p>Maidemme ja talojemme arvo tulee laskemaan rutkasti rumien lapojen heiluessa. Ei hyvä heilu. Sijoittakaa voimalat kauas pois asutuksesta. Me asumme ihan voimalan lähellä. Haluaisitteko itse voimalat ihan talojenne lähelle? Meiltä on viety jo luontoa vesivoimaloiden tullessa. Yli-iläisiltä on viety jo liikaa.</p>	<p>käyttö voi suurimmalta osin jatkua entiseen tapaan.</p> <p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä. Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehdoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p> <p>Taloustutkimuksen vuonna 2021 Suomessa tekemän tutkimuksen perusteella tuulivoimahankkeiden käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin tarkastelluissa kunnissa vuosina 2013–2021. Liisa-Maria Linnan tutkimus (2024) on uusin ja kattavin Suomessa tehty tutkimus tuulivoimaloiden vaikutuksesta lähialueen kiinteistöjen arvoihin. Tutkimuksessa aineistona käytettiin 181 600 kiinteistökauppaa vuosilta 1990–2020 tuulivoimaloiden lähetyviltä, eikä havaittu, että tuulivoimaloiden läheisyydellä ja tuulivoimaloiden näkyvyydellä olisi tilastollisesti merkittävää vaikutusta lähialueen kiinteistöjen arvostukseen. Mm. joissakin Ruotsissa ja Saksassa tehdyissä tutkimuksissa on tuloksina esitetty kiinteistöjen arvon alenemaa rakennettujen tuulivoimaloiden läheisyydessä. Ruotsissa vuonna 2021 tehdyssä tutkimuksessa tutkimusasetelmassa selvitettiin kuitenkin varsinaisten toteutuneiden kiinteistökauppojen sijaan ihmisten mielipidettä kiinteistöjen arvon mahdollisesta alenemisestä. Yleisesti Suomessa laaditut tutkimukset kuvaavat täsmällisimmin tilannetta nimenomaan Suomen olosuhteissa verraten esimerkiksi Saksaan, jossa tuulivoimaloita on rakennettu runsaasti tiheimmin asutuille alueille.</p>
<p>25) Osallinen 25, yksi allekirjoittaja, 1.11.2023</p> <p>Vastustan Kotaselän tuulivoima alueen sijoittamista suunnitellulle paikalle ankarasti. Tällainen hanke pilaisi kotipaikkakuntani maiseman. Kotipaikkani on myös aivan vieressä ja mahdollisesti myös omistamallani maalla. Tästä koituisi</p>	<p>Osayleiskaavaluonnoksessa tarkasteltu hankesuunnitelma (9 voimalaa) on pienentynyt huomattavasti YVA-selostuksessa tarkastelluista vaihtoehdoista VE1 (18 voimalaa) ja VE2 (14 voimalaa). Kaavaluonnoksen mukaisessa</p>

<p>siis mahdollisesti kotipaikalleni myös melu, ääni ja valo haittoja.</p> <p>Olemme menettäneet pakkolunastuksella maata jo tuulivoima yhtiölle eikä korvauksia tulut juuri yhtään. Tuulivoimala yhtiöt siis vievät ihmisten maat väkisin ilman korvauksia. Tälläinen pistää todella vihaksi, etenkin kun kyseessä on rakkaat perintömaat.</p>	<p>suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta.</p> <p>Tuulivoimalan rakennuspaikkojen tulee sijoittua kiinteistöille, joiden käytöstä tehdään sopimukset. Vuokrasopimusten laatiminen on vapaaehtoista. Osayleiskaavoitettavalle alueelle voi kuitenkin sijoittua myös muita kiinteistöjä, joiden maankäyttö ratkaistaan kaavalla, mutta joille ei kohdistu rakentamistoimenpiteitä. Alueen käyttö voi suurimmalta osin jatkua entiseen tapaan.</p> <p>Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä laadittujen melumallinnusten perusteella hankkeesta aiheutuvat meluvaikutukset eivät ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla Suomessa käytettyjen asetusten ja säädösten mukaisia melun enimmäisarvoja lukuun ottamatta kaava-alueen länsireunalle sijoittuvaa yksittäistä lomarakennusta, jonka käyttötarkoituksen muutoksesta hanketoimija neuvottelee kiinteistön omistajien kanssa.</p> <p>Suomessa ei ole raja-arvoja tuulivoimaloiden välkevaikutusten määrälle. Ympäristöhallinnon ohjeen (Ympäristöministeriö 2016) mukaan Suomessa välkevaikutusten arvioinnissa on suositeltavaa käyttää apuna muiden maiden suosituksia. Edellä mainitun yksittäisen vapaa-ajan rakennuksen kohdalla todennäköinen vuotuisen välkevaikutus ylittää Ruotsin 8 tunnin ohjearvon mutta alittaa Tanskan 10 tunnin ohjearvon. Muilta osin Kotaselän voimaloista ei laadittujen välkemallinnusten osalta aiheudu em. ohjearvojen mukaisia ylityksiä asuin- tai lomarakennusten kohdalla.</p>
<p>26) Osallinen 26, yksi allekirjoittaja, 1.11.2023</p> <p>Olen maanomistaja lähellä Kotaselälle suunniteltua tuulivoimala-aluetta. Olin järkyttynyt, kun sain tietooni, että Yli-lin alueelle on tulossa 8 tuulivoimala-hanketta eli yhteensä jopa yli 150 tuulivoimalaa. Yli-lin keskustaajama jää tuulivoimalateollisuusalueiden keskelle. Vastustan Kotaselän tuulivoimala-alueen rakentamista. Teollisuusalue on tulossa aivan liian lähelle asutusta noin 2 km päähän.</p> <p>Tässä muutama perustelu:</p>	<p>Yli-lin alueella on tuulivoiman hankekehitystä kuudella alueella, joiden teoreettinen maksimivoimamäärä voisi olla tämänhetkisten suunnitelmien mukaisesti 76. Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-lin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaalialueelle.</p>

Tuulivoimaloista aiheutuva melu, väike ja infraäänit vaikuttavat haitallisesti ihmisten terveyteen, mielialaan ja elinympäristön viihtyisyyteen. Asun itse Oulun kaupunkialueella ja joka viikonloppu ja loma-aikoina menen Yli-lihin, koska haluan nauttia maaseutumaisesta ympäristöstä ja luonnon läheisyydestä, tutuista metsistä ja poluista. Teollisuusalueiden rakentaminen Yli-lihin vaikuttaa kielteisesti alueen viihtyisyyteen. Hankealueen virkistyskäyttöä on mielestäni selvityksessä aliarvioitu. Olen vuosien ajan hoitanut (sukulaiseni) talousmetsää, marjastanut, tarkkaillut luontoa ja eläimiä sekä muuten vaan retkeillyt alueella Saikarakankaantien varrella. Myös oululaiset ja kiiminkiläiset ihmiset käyttävät aluetta mm. marjastukseen ja metsästyksen. Voimaloiden lavoista irtoavat ja luontoon leviävät mikromuovit sekä voimaloiden melu eivät houkuttele marjastukseen teollisuusalueella.

Metsää hävitetään isoja alueita. Mielestäni metsät pitää säilyttää talous- ja suojelumetsinä, jolloin niillä on virkistyskäyttöä sekä itsessään

Oulun kaupunki on aloitusvaiheessa saadun päätöksen perusteella edellyttänyt jatkosuunnitteluun vähintään 5 kilometrin etäisyyttä voimaloista Yli-lin taajamaan. Sitä aiemmin kaupunki on jo edellyttänyt kaikilta hankkeilta vastaavan suojaetäisyyden Kierikin kivikautiseen keskukseen. Kaavaluonnoksen mukaisessa suunnitelmassa hankealue sijoittuu noin 3 kilometrin ja lähin voimalapaikka noin 5 kilometrin etäisyydelle Yli-lin taajamasta. Osayleiskaavan valmistelun yhteydessä laadittujen melumallinnusten perusteella hankkeesta aiheutuvat meluvaikutukset eivät ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla Suomessa käytettyjen asetusten ja säädösten mukaisia melun enimmäisarvoja lukuun ottamatta kaava-alueen länsireunalle sijoittuvaa yksittäistä lomarakennusta, jonka käyttötarkoituksen muutoksesta hanketoimija neuvottelee kiinteistön omistajien kanssa.

Suomessa ei ole raja-arvoja tuulivoimaloiden välkevaikutusten määrälle. Ympäristöhallinnon ohjeen (Ympäristöministeriö 2016) mukaan Suomessa välkevaikutusten arvioinnissa on suositeltavaa käyttää apuna muiden maiden suosituksia. Edellä mainitun yksittäisen vapaa-ajan rakennuksen kohdalla todennäköinen vuotuisen välkevaikutus ylittää Ruotsin 8 tunnin ohjearvon mutta alittaa Tanskan 10 tunnin ohjearvon. Muilta osin Kotaselän voimaloista ei laadittujen välkemallinnusten osalta aiheudu em. ohjearvojen mukaisia ylityksiä asuin- tai lomarakennusten kohdalla.

Tuulivoimaloista irtoavan mikromuovien määrä on hyvin pieni. Ruotsissa luontoyhdistys Naturskyddsförening on arvioinut, että kaikista Ruotsin voimaloista irtosi vuonna 2021 noin 645 kilogrammaa eli noin 0,6 tonnia mikromuovia. Vuonna 2021 Ruotsissa oli noin 4 300 voimalaa, joten karkeasti laskettuna yhdestä voimalasta irtosi siis noin 150 grammaa mikromuovia vuodessa. Suomessa oli vuonna 2023 noin 1 600 voimalaa, joten samalla laskukaavalla laskettuna Suomen kaikista voimaloista olisi vuonna 2023 irronnut noin 240 kiloa mikromuovia.

Kotaselän hankkeessa tullaan hyödyntämään Pahkakosken voimalinjan varten rakennettua voimalinjaa, tiestöä ja maanottoaluetta, joten uutta infraa tarvitsee rakentaa vähän.

arvoa eläinten asuinpaikkana. Tuulivoimala-alue köyhdyttää luonnon monimuotoisuutta.

Kiinteistöjen arvo alenee. Lapsuuden kotini on 2 km päässä Kotaselkään suunnitellusta tuulivoimala-alueesta. Taloon on tehty remonttia, jotta siellä voisi asua vielä useita vuosikymmeniä, mahdollisesti eläkepäiviä viettäen. Nyt tulevaisuus näyttää synkältä, tuulivoimaloiden rakentaminen noin lähelle vaikuttaa negatiivisesti viihtyisyyteen. Kukaan ei halua hankkia kiinteistöä läheltä tuulivoimala-aluetta.

Kotaselän alue on tärkeä porojen laidunalue. Voimaloiden ääni, väike ja värinä vaikuttavat myös eläimiin negatiivisesti.

Alue sijoittuu myös lintujen muuttoreitille. Olen ollut todistamassa pari vuotta sitten kun satoja kurkeja yöpyi Isosuolla Yli-lin kirkonkylässä Iijoen eteläpuolella ja aamulla ne lähtivät pienempinä parvina jatkamaan matkaa kohti pohjoista. Samoin syysmuutto on hienoa seurattavaa. Alueen lähistön peltoaukeilla on keväisin teerejä soitimella. Kaikki tämä menetetään, jos tuulivoimalahanke toteutetaan. Lintuja kuolee kun ne törmäilevät voimaloihin tai niiden lapoihin. Tutkitusti on osoitettu, että luontoeläimet vähenevät tuulivoimala-alueilla, tuulivoimalat edistävät luontokatoa.

Iijolla on viisi vesivoimalaitosta, joista neljä on Yli-lissä ja ne tuottavat sähköä 650 GWh vuodessa. Tuulivoimaloita ei Yli-lin alueella tarvita. Tuulivoimalat tulee sijoittaa sellaisiin paikkoihin, jossa ei vaaranneta luontoarvoja. Niitä

Taloustutkimuksen vuonna 2021 Suomessa tekemän tutkimuksen perusteella tuulivoimahankkeiden käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta asuinkiinteistöjen hintoihin tarkastelluissa kunnissa vuosina 2013–2021. Liisa-Maria Linnan tutkimus (2024) on uusin ja kattavin Suomessa tehty tutkimus tuulivoimaloiden vaikutuksesta lähialueen kiinteistöjen arvoihin. Tutkimuksessa aineistona käytettiin 181 600 kiinteistökauppaa vuosilta 1990–2020 tuulivoimaloiden lähetyviltä, eikä havaittu, että tuulivoimaloiden läheisyydellä ja tuulivoimaloiden näkyvyydellä olisi tilastollisesti merkittävää vaikutusta lähialueen kiinteistöjen arvostukseen. Mm. joissakin Ruotsissa ja Saksassa tehdyissä tutkimuksissa on tuloksina esitetty kiinteistöjen arvon alenemaa rakennettujen tuulivoimaloiden läheisyydessä. Ruotsissa vuonna 2021 tehdyssä tutkimuksessa tutkimusasetelmassa selvitettiin kuitenkin varsinaisten toteutuneiden kiinteistökauppojen sijaan ihmisten mielipidettä kiinteistöjen arvon mahdollisesta alenemisestä. Yleisesti Suomessa laaditut tutkimukset kuvaavat täsmällisimmin tilannetta nimenomaan Suomen olosuhteissa verraten esimerkiksi Saksaan, jossa tuulivoimaloita on rakennettu runsaasti tiheämmin asuutuille alueille.

Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti mm. poronhoitoon ja linnustoon sekä muuhun eläimistöön kohdistettuja selvityksiä ja vaikutusten arviointoja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä.

<p>voitaisiin rakentaa esimerkiksi lähelle muuta teollisuutta (Nuottasaari, Taka-Laanila, Vihreäsaari jne) Kaupunkimaisessa ympäristössä tuulivoimaloista aiheutuva melu ja väike sulautuu muihin kaupungin ääniin ja valoihin eivätkä ne edistä siellä luontokatoa.</p>	
<p>27) Osallinen 27, yksi allekirjoittaja, 1.11.2023</p> <p>Metsät ja luonto jokineen ja puroineen tulee säilyttää myös tuleville sukupolville. Jos kaikki Yli-lihin suunnitellut tuulivoimahankkeet toteutuvat, ei asukkaille jää enään luonnon- ja maaseudun rauhaa jonka takia suurin osa maalla asuu. Mm. Metsästysharrastuksesta tehdään mahdotonta kun jokaisen metsästys-seuran alueelle suunnitellaan myllyjä. Metsälintu- ja hirvikannat häviää tuulivoimaloiden vaikutuksesta etenkin kun Yli-li on kohta myllyjen ympäröimä. Suunniteltujen ja jo luvan saaneiden hankkeiden yhteisvaikutuksia tulisi arvioida tarkemmin.</p> <p>Hankealueen läpi virtaa isoja oja ja mm. Poikamartimo-joki, joka on osa Martimojokea ja lijokea. Martimojoet ovat avain asemassa lijoen lohikalojen palautukselle. Veden laatuun heikentävästi vaikuttaa kaikkien voimalapaikkojen sekä teiden ja ojien maanrakennustyöt. Martimojoet kuuluvat iijoen valuma-alueeseen ja vaelluskalahankkeet ja lohikalojen palautus lijoella ovat käynnissä. Veden laatua iijoen valuma-alueella tulee parantaa ja kiinnittää erityistä huomiota. Lohikalojen palauduttua ii- ja siuruajokeen sekä martimojokeen ja poikamartimojokeen ja sen valuma-alueelle, ovat nämä alueet kalastusmatkailun kannalta erinomaisia ja merkittäviä. Niitä ei tule pilata tuulivoimarakentamisella.</p> <p>Kotaselän tuulivoimahanke sijaitsee aivan liian lähellä asutusta ja Yli-lin keskustaa. Lisäksi muutkin kylä keskittymät aivan liian lähellä (maalismaa, keskikylä, karjalankylä, kierikki, pahkakoski) kaikki 5km sisällä.</p> <p>Loma-asutusta suunnitellun tuulivoima-alueen sisällä. Suunnittelualue on kaavassa mineraalivarantoaluetta ja poronhoitoaluetta.</p> <p>Luonnonsuojelualueet liian lähellä, jopa hankealueen rajalla.</p> <p>Valmisteilla olevassa energia- ja ilmasto vaihe- maakuntakaavassa aluetta ehdotetaan tv3</p>	<p>Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti mm. linnustoon ja muuhun eläimistöön kohdistettuja selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä.</p> <p>Kotaselän hankkeessa hyödynnetään suurelta osin viereisen Pahkakosken tuulivoimapuiston rakentamiseen käytettyä infrastruktuuria mm. tieverkon ja olemassa olevan maa-aineksen ottoalueen sekä jo rakennetun voimajohdon osalta, mikä vähentää luonnonympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.</p> <p>Hankesuunnitelman muutosten myötä kaava-luonnoksessa osoitetut voimalapaikat (9) sijoituvat kaavoituksen aloitusvaihetta etäämmäs kaava-alueella sijaitseviin Poika-Martimoon ja ojiin.</p> <p>Hankesuunnitelmassa on otettu huomioon mielipiteessä esitetyt seikat koskien etäisyyksiä asutukseen ja luontoarvoihin sekä hankkeen suhde maakuntakaavoitukseen.</p>

alueeksi eli potentiaalisesti alueeksi, mutta tv3 alue on huomattavasti pienempi kuin nyt suunniteltu kotaselän alue. OAS aineiston mukaan alueella on voimassa uuden oulun yleiskaava maaseudun kehittämisvyöhyke2, luonnon ydinalue ja SL1 luonnonsuojelualue) ja vireillä on myös kulttuuriympäristön teemayleiskaava.

Alueen rajalla ja läheisyydessä luonnonsuojelualueita ja linnustollisestikin arvokas ja merkittävä iso suo, jonne myös tehtävä luontoselvitys ja arvioitava yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa (pahkakoski, haapakoski ym.)

Alueella runsaasti metsoja ja teeriä sekä niiden soidinpaikkoja. Alueen läpi menee muuttolintujen muuttoreitti, joten jo tämä estää hankkeen toteutumisen. (EU:n lintudirektiivi)

Eu:n luonto- ja lintudirektiivi sekä luonnonsuojelulaki kieltää uhanalaisten tai lintudirektiiviin kuuluvien lajien tahallisen häirinnän. Tuulivoimalla aiheutetaan tahallista häirintää. Lisäksi maakotkia ja muita petolintuja havaittu alueella ja kuuluu myös helmipöllön ääniä.

Yli-lin alueelle ja lähiympäristöön on suunnitteilla tai luvitettu lukuisia tuulivoimahankkeita. Yli-liläiset saarretaan voimaloilla joiden terveysym. vaikutuksia ei tunneta, eikä ole pystytty tutkimaan, koska missään ei ole näin suuria myllyjä (jopa 350m). Yhteisvaikutukset ovat luonnolle, eläimille ja ihmisille valtavat Mm. melu, väike ym. terveysvaikutukset. Yli-liläisistä ei voida tehdä koehenkilöitä saartamalla meidät myllyjen keskelle, vaan tutkimustulokset on tehtävä muilla keinoin ja tulokset on esitettävä ennen kuin päätöksiä tällaisista hankkeista tehdään! Nyt Yli-liläisiä ollaan eriarvoistamassa muista oululaisista.

Kun kaikki Suomen luvitetut energia hankkeet on rakennettu, on Suomi sähköntuotannossa energiaomavarainen. Joten tälle kotaselän hankkeelle ei ole tarvetta eikä hanke ole yhteiskunnallisesti merkittävä.

Edellä mainituin perustein ei myllyjä Yli-lihin. Netissä on adressi "Ei tuulivoimaa Yli-lihin" jonka on 31.10.2023 mennessä allekirjoittanut 333 ihmistä. Yli-lin asukaslukuun suhteutettuna siis huomattava määrä. Nämä allekirjoitukset ja kannanotot on huomioitava tuulivoimaa kaavoitettaessa Yli-lin alueelle.

Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä. Hankkeen YVA- ja kaavamenettelyiden selvitykset on laadittu sekä menetelmien että riittävyden osalta ympäristöhallinnon ohjeistusten ja yleisten hyvien käytäntöjen mukaisesti.

YVA- ja kaavamenettelyjen aikana arvioidaan myös hankkeiden yhteisvaikutuksia. Kunkin vaikutustyyppin tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta vaikutustyyppistä. Osa tuulivoimahankkeen vaikutustyypeistä keskittyy varsin rajatulle alueelle, ja toisaalta esimerkiksi maise-mavaikutukset voivat yltää laajoille alueille.

Pahkakosken toiminnassa olevaa tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa.

**28) Mieli pide 28, Syvämaan luonto RY,
1.11.2023**

Syvämaan luonto ry (y-tunnus 3053470-8) hallinnoi Isosuon alueella sijaitsevaa nykyisin luonto- ja retkeilykäytössä sijaitsevaa suotorni-kokonaisuutta Oulun Yli-lissä sijainnissa 65.29700122296276, 25.91323211115504. Kokonaisuuteen kuuluvat suotorni, sauna, nuotio-paikka, wc, luontopolku suomalaisen läpi sekä huoltotie.

Toimintaansa liittyen Syvämaan Luonto ry katsoo, että osayleiskaava ja YVA-ohjelma eivät sisällä mainintaa suotornikokonaisuudesta eikä suomalaisen läpi kulkevasta luontopolusta, vaikka torni sijaitsee hankealueen lähellä ja lisäksi sille on aikoinaan haettu ja saatu virallinen rakennuslupa. Lisäksi torni on näkyvässä mm. Google Maps -ohjelmistossa. Yhdistys pyytää sen rakennusten sekä toiminnan huomioimista materiaaleissa ja suunnittelussa. Lisäksi yhdistys katsoo, että sekä Kotaselän hankkeen sekä laajemmin YVA-selvityksessä mainitun Kotaselän, Pahkakosken sekä Iso Pihlajasuon tuulivoimahankkeiden hankekokonaisuudessa tulisi huomioida luontomatkailu ja luontoretkeily osana selvityksiä. YVA-ohjelma toteaa, että ”Lisääntyneellä taloudellisella aktiivisuudella on positiivisia välillisiä vaikutuksia myös alueen muihin toimialoihin, kuten palveluun.” Vaikutuksia luontoretkeilyyn ja -matkailun toimialaan sekä esim. luonnon ihmisen terveyttä ylläpitäviin ja myös parantaviin vaikutuksiin materiaalit eivät kuitenkaan käsittele, mitä yhdistys pitää tuotettujen materiaalien heikkoutena ja toivoisi tarkempaa aihekokonaisuuden käsittelyä.

Samalla yhdistys harmittelee sitä, että odotettavissa on, että alueen useista tuulivoimaloista tulee mm. sekä välke- että meluhaittaa suotornille, mikä todennäköisesti laskee siihen liittyvää suo- ja luontoretkeilyarvoa ihmisten keskuudessa ja vähentää siten suotornin kävijöiden määrää sekä laajemmin intoa luontomatkailuyrittäjyyteen.

Tämän vuoksi esitämme, että arviointiohjelman selvitysten listaan, sivu 36, lisätään matkailuselvitys joka keskittyy suoluontomatkailun mahdollisuuksiin alueella. Ehdotamme, että arviointiohjelman otetaan asiantuntijoiksi Lapin

Sekä YVA-selostukseen että osayleiskaava-aineistoon on täsmennetty hankkeen suhdetta ja vaikutusten arviointia luontomatkailuun.

Yliopiston yhteiskuntatieteiden asiantuntevuus, jossa on vankka kokemus matkailusta.

Syvämman Luonto ry katsoo, että sekä osayleiskaavassa että YVA-ohjelmassa on hyvää se, että, yhteisvaikutusten arvioinnissa huomioidaan Kotaselän lisäksi sekä Pahkakosken sekä Iso Pihlajasuon tuulivoimahankkeet. Kotaselän osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa: "Kotaselän hankkeen yhteisvaikutusten arvioinnissa huomioidaan erityisesti lähivaikutusaleelle Kotaselän itäpuolelle sijoittuvat rakennusvaiheessa oleva Pahkakosken tuulivoimahanke sekä vireillä oleva Iso Pihlajasuon tuulivoimahanke. Hankkeista aiheutuvia yhteisvaikutuksia on tunnistettu ennalta kohdistuvan ihmisiin, maisemaan ja luontoon. Muut suunnitteilla tai rakenteilla olevat hankkeet otetaan huomioon, mikäli yhteisvaikutuksia arvioidaan muodostuvan." Kuitenkin hieman epäselväksi jää, onko esim. alueen eläimistön inventointia tehty tiukasti pelkästään Kotaselän hankkeen osalta vai laajemmin.

YVA-ohjelmassa kerrotaan hankkeen liittymisestä muihin tuulivoimahankkeista seuraavasti: "Kotaselän hankealueen läheisyyteen sijoittuu yksi luvitettu ja kaksi vireillä olevaa tuulivoimahanketta. Pahkakosken tuulivoimapuiston hankealue (30 voimalaa) sijaitsee noin kahden kilometrin etäisyydellä Kotaselän hankealueesta itään ja Iso Pihlajasuo hankealue (9 voimalaa) sijoittuu noin kuuden kilometrin etäisyydelle Kotaselän hankealueesta kaakkoon. Kartalla on Pohjois-Pohjanmaan liiton aineiston lisäksi Oulun kaupungin aineistoon perustuva Mustasuo-Tynnyrikorven tuulivoimahankkeen Oulun kaupungin alueelle sijoittuva Mustasuon aluerajaus, jonka kaavoitusaloite on hyväksytty. Etäämmälle Kotaselän hankealueesta sijoittuu useampia eri vaiheissa olevia tuulivoimapuistoja, lähin rakennettu tuotannossa oleva tuulivoimapuisto Olhava (11 voimalaa) sijoittuu noin 23,8 kilometrin etäisyydelle Kotaselän hankealueesta luoteeseen.

Alueella on lukuisia tuulivoimahankkeita, joiden suunnittelutilanne muuttuu Kotaselän hankkeen edetessä. Muiden hankkeiden tilanteet ja aluerajaukset sekä mahdolliset uudet vireille tulleet hankkeet tarkastetaan selvitysvaiheessa." Lisäksi todetaan: "Tuulivoimatuotannon ja -hankkeiden lisäksi hankealueen

Vaikutusten arvioinnissa kuvataan hankkeen vaikutukset ja niiden merkittävyys alueen luontoarvoille luontoselvitysten ja olemassa olevien tietojen avulla. Ympäristövaikutusten arvioinnit kohdennetaan YVA- ja kaavamenettelyissä todennäköisesti merkittäviin ympäristövaikutuksiin. Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön on arvioitu tuulivoimapuiston hankealueella sekä sen lähiympäristössä hyödyntäen lisäksi mm. Pahkakosken tuulivoimapuiston luontoselvityksiä. YVA- ja kaavamenettelyjen aikana arvioidaan myös hankkeiden yhteisvaikutuksia. Kunkin vaikutustyyppin tarkastelualueen laajuus riippuu tarkasteltavasta vaikutustyyppistä.

läheisyydessä on voimajohtoja ja voimajohtohankkeita (Fingrid 2023). Rovaniemen Petäjäskosken ja Vaalan Nuojuankankaan välille sijoittuu Fingridin suunnittelema uusi 400 + 110 kV -voimajohto, joka sijoittuu Kotaselän ja Pahkakosken hankealueiden väliin. Etäämmällä tien 849 länsipuolella on Fingridin nykyisiä voimajohtoja pohjois-eteläsuunnassa.”

Yhdistys muistuttaa, että Oulun naapurikunta Pudasjärvellä on myös meneillään selvitystä tuulivoimasta, ks.

[https://www.pudasjarvi.fi/pudasjarven-tuulivoimaselvitys-ja-](https://www.pudasjarvi.fi/pudasjarven-tuulivoimaselvitys-ja-tuulivoimaohjelman-laadinta/)

[tuulivoimaohjelman-laadinta/](https://www.pudasjarvi.fi/pudasjarven-tuulivoimaohjelman-laadinta/)

mistä ei materiaaleissa mainita erikseen.

Potentiaalisia voimaloiden sijoituspaikkoja Pudasjärvellä voisi olla myös Oulu-Pudasjärvi -kuntarajan läheisyydessä, mikä entisestään lisää alueen tuulivoimahankkeiden sekä voimaloiden määrää. Käytännössä Oulun kaupunki, Iin kunta sekä Pudasjärven kaupunki ovat selvittämässä, suunnittelemassa ja/tai kaavoittamassa samalle alueelle useita tuulivoimapuisto-alueita. Alueella sijaitsee kuitenkin useita nimenomaan alueen merkittävää, karuja ja reheviä suoluontoa suojelevia Natura-alueita sekä muita olemassaolevia ja tulevia suojelualueita, kuten Isosuon SI-1 alue. Nämä muodostavat osan alueen eheästä ja maisemallisesti hienosta suokokonaisuudesta. Usean tuulivoimapuiston sijoittuminen alueelle usean kunnan alueella rikkoo tätä suomaisemakokonaisuutta ja heikentää luontoretkeilyarvoja, minkä voi katsoa osaltaan heikentävän kunnan perustarkoitusta asukkaidensa hyvinvoinnin edistämiseksi (vrt. kuntalaki 410/2015, 1 §), esimerkiksi suotornille tulemisen syy liittyy nimenomaan suoluonnosta ja -ympäristöstä nauttimiseen ja suoretkeilyyn. Kokonaisuutena Syvämaan Luonto ry toteaa, että se on huolissaan alueen luontoarvojen säilymisestä, Natura-alueiden ennallistamistoimien toteutumisesta, maiseman ja luonnon pirstaloitumisesta, ihmisten ja myös eläinten hyvinvoinnista sekä kunnan lakisääteisten tehtävien toteuttamisesta useiden tuulivoimahankkeiden vuoksi. Tähän liittyen yhdistys kysyykin, milloin tietyn alueen kantokyky tuulivoimaloiden suhteen on täynnä kuntarajoista huolimatta?

Ajankohtainen hanketilanne päivitetään hankkeen jokaisessa suunnitteluvaiheessa.

Yleisesti tuulivoimahankkeiden sijoittumiseen vaikuttaa useita seikkoja ja hankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) sekä osayleiskaavoituksen aikana kerätään runsaasti lisätietoa hankkeen soveltuvuudesta näille paikoille, ja millä reunaehdoin hanke on mahdollisesti toteutettavissa kyseiselle alueelle. Hankkeiden edellytysten tutkiminen ei ole vielä päätös hankkeen toteuttamisesta ja rakentamisesta.

Hankkeet eivät ole sellaisinaan ”siirrettävissä” paikasta toiseen. Hankkeiden sijoittumiseen ja niiden reunaehtoihin vaikuttaa lukuisia eri tekijöitä kuten alueen maanomistus, tuulisuusolosuhteet, ympäristötekijät, etäisyys vakituisesta ja loma-asutuksesta, maakuntakaavoitus ja muut maankäytön suunnitelmat sekä strategiset linjaukset. Oulun kaupungin alueella on laajasti tuulivoiman hankekehitystä kaikilla maakuntakaavan mukaisilla alueilla myös Yli-Iin ulkopuolella Haukiputaalla ja Ylikiimingissä. Lisäksi strategisten linjausten mukaisesti alle seudullisen kokoluokan hankekehitystä on mahdollistettu aivan Oulun keskeiselle kaupunkialueellekin kahdelle potentiaalialueelle.

Kotaselän hankesuunnitelma on tarkentunut ja alueella on edelleen tunnistettu potentiaali ja mahdollisuudet alle seudullisen kokoluokan tuulivoima-alueen kehittämiseksi. Oulun

Kuntien tulisikin kantaa vastuu yhteisesti merkittävien luontoarvojen säilyttämisestä sekä tämän hetken kuntalaisille että tuleville sukupolville etenkin ilmastonmuutoksen uhan alla.

Tornator myi Oulun Isosuon valtiolle vuonna 2019 suojelua varten. Kaupasta kirjoitettiin mm. seuraavasti: "Metsätalousyhtiö Tornator myy valtiolle 213 hehtaaria soita suojeluun. Alueita yhdistää suotyyppien edustavuus ja lajiston sekä luontotyyppien uhanalaisuus, ja ne sijaitsevat Oulun, Orimattilan, Savonlinnan ja Pieksämäen kunnissa. Kaupat on sovittu Pohjanmaan Ely-keskuksen kanssa, kauppahintaa ei kerrottu. Suurin alue oli Oulun Isosuo ja Leväsuo, yhteensä 175 hehtaaria. Myös yksityinen maanomistaja myi Isosuolta 70 ha suojelutarkoituksiin. Nämä ovat keskiboreaalisia rimpisiä ja välipintajänteisiä aapasoita, jotka ovat säilyneet suhteellisen luonnontilaisina. Soilla esiintyy uhanalaisia suotyyppisiä, ja ne ovat linnustollisesti arvokkaita."

(<https://www.metsalehti.fi/uutiset/tornator-myy-soita-uusia-suojelualueita-ouluun-orimattilan-ja-savonlinnaa/#8f0840d9>)

Isosuo on Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa merkitty luonnonsuojelulain nojalla suojeltaviksi tarkoitettu suoalueeksi (SL-1). Alueella on voimassa MRL 33 § mukainen rakentamisrajoitus. Kotaselän tuulivoima-alue ulottuu osin Isosuolle saakka. SL-1 -merkinnän mukaan "alueella ei saa ryhtyä sellaisiin suon vesitaloutta muuttaviin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja." Syvämaan Luonto haluaa nostaa esiin huolen siitä, miten tuulivoima-alueen rakentaminen alueelle vaikuttaa Isosuon suojeluun sekä sen lajistoon. Luonnonsuojelulain 16 pykälän mukaan "Valtioneuvoston hyväksymään luonnonsuojeluohjelmaan kuuluvalla alueella ei saa suorittaa sellaista toimenpidettä, joka vaarantaa alueen suojelun tarkoituksen." Yhdistyksen mielestä tuulivoima-alueella tulisi muuttaa siten, että se ei sijoittuisi laisinkaan Isosuon alueelle eikä sillä olisi mitään vaikutuksia Isosuo-ohon, eikä poikkeamismahdollisuutta pykälään 16 tulisi mahdollistaa alueen ELY-keskuksen kanssa. Nykyisen suunnitelman osalta yhdistys katsoo, että niissä ei ole huomioitu täysin voimaloiden sijoittamista "valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaiden maisema-

kaupungin yhdyskuntalautakunnan 9.9.2025 (378 §) tekemän päätöksen mukaisesti Kotaselän alue on esitetty alle seudullisen kokoluokan potentiaaialueena Oulussa.

Pahkakosken toiminnassa olevaan tuulipuistoa lukuun ottamatta lähialueen hankkeet ovat edelleen suunnitteluvaiheessa ja niiden toteutuminen sekä toteutuva kokoluokka on siten epävarmaa.

Hankkeen vaikutuksia on arvioitu suojelualueille ja ekologiselle verkostolle, kasvillisuudelle ja luontotyypeille sekä linnustolle ja muulle eläimistölle. Hankkeen vaikutuksia Natura-alueeseen ja sen suojelun perusteena oleviin lajeihin on tarkasteltu erillisessä Natura-arvioinnissa.

alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen, luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, harjajensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan luo -alueiden ja seudullisesti merkittävien virkistysalueiden ulkopuolelle.”

Syvämmaan Luonto ry pitää hyvänä asiana sitä, että Kotaselän (ja toivottavasti myös muiden alueen tuulivoimahankkeiden) logistiikka perustuu olemassa olevaan tiestöön ja uusien teiden rakentaminen pidetään minimissä. Olemassa olevaa tiestöä joudutaan kuitenkin parantamaan ja tähän liittyen muualta tuodut koneet voivat tuoda mukanaan uusia ja myös haitallisia lajeja.

Syvämmaan Luonto haluaisi kiinnittää hanketoimijoiden ja viranomaisten huomion siihen, miten tämä estetään siten, että vieraslajeja ei hankkeen seurauksena ilmesty alueelle, eikä esim. hankealuetta lähellä sijaitseville Natura-alueille, kuten Natura 2000: FI1100400 Poikainlammit - Karhusuo SAC/SPA -alueelle?

Syvämmaan Luonto toivoo tältä osin sekä vaikutustenarviointia ja seurantaa ja mahdollisesti vieraslajien ja etenkin haitallisten vieraslajien aktiivista torjuntaa ja mahdollisimman nopeaa poistoa. Lisäksi Syvämmaan Luonto ry olisi mielellään nähnyt Natura-ohjelmaan kuuluvien alueiden osalta materiaaleissa selkeästi luonnonsuojelulain sisältämän kohdan Naturan vaarantavien toimenpiteiden listauksesta sekä sen, miten kaikki alueen tuulipuistohankkeet vaikuttavat Natura-ohjelman alueisiin ja niiden ennallistamis- ja hoitotoimenpiteisiin sekä koko Natura-ohjelman alueen vaarantamiseen.

Yhdistys ei jaa YVA-ohjelman näkemystä siitä, että ”Tuulivoimapuiston hankealue on todennäköisesti linnustollisilta arvoiltaan pääosin arvotaan vähäinen, sillä alue on hyvin intensiivisessä metsätalouskäytössä ja ojitettuja soita on alueella paljon.”, ja mielellään näkisi pitkän aikavälin seurantatietoja väitteen tueksi. Tämän vuoksi on hyvä, että alueen lintumuutosta hankitaan tietoa usean vuoden ajalta sekä hyödynnetään myös Pakkakosken ja Iso Pihlajasuon hankkeiden yhteydessä kertynyttä tietoa linnustosta ja muuttoreiteistä. Yhdistys sen sijaan jaa käsityksen siitä, että ”Hankealueelle

Yleisesti vieraslajien leviämistä ei ole nähty tuulivoimahankkeissa merkittävänä tai erityisesti vaikutuksia aiheuttavana tekijänä.

Hankkeen YVA-selostuksen yhteydessä tehdyn Natura-arvioinnin mukaan Kotaselän tuulipuiston hankkeesta ei aiheudu merkittäviä haitallisia vaikutuksia Poikainlammit-Karhusuon Natura-alueen suojelun perusteena oleville luontotyypeille tai lajeille. Kaavaluonnoksen mukainen hankesuunnitelma on voimalamääriltään ja vaikutuksiltaan YVA-menettelyssä tutkittuja vaihtoehtoja pienempi.

Hankealueelle on YVA-menettelyn yhteydessä tehty kattavat linnustonselvitykset. Osana vaikutusarviointia on arvioitu hankkeen vaikutukset lähiseudun tärkeisiin lintualueisiin.

Hankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen aikana on laadittu kattavasti selvityksiä ja vaikutusten arviointeja, joita on päivitetty hankesuunnitelman muutosten myötä.

Hankkeen YVA- ja kaavamenettelyiden selvitykset on laadittu sekä menetelmien että riittävyyden osalta ympäristöhallinnon ohjeistusten ja yleisten hyvien käytäntöjen mukaisesti.

sijoittuvia linnustollisesti arvokkaimpia kohteita, joilta saattaa löytyä myös suojelullisesti huomionarvoisia lajeja, ovat ojittamattomat suot erityisesti alueen itä- ja kaakkoisosissa. Tällaisia kohteita ovat Kivisuo, Lompisuo sekä Isosuon pohjoiskärki.”, mikä tukee yhdistyksen ajatusta siitä, että Isosuon alue tulisi kokonaisuudessaan jättää tuulivoima-hankealueen ulkopuolelle. Mitenkään aliarvioimatta arviointiohjelmassa olevan linnusto- ja eläimet-selvityksen tekijän ”vankkaa”kokemusta, 1-2 vuotta, se ei vaikuta kovin uskottavalta, mutta saattaa olla nuoruuden innolla parempikin kuin kymmenien vuosien kokemus alalta.

YVA-ohjelmassa todetaan, että ”Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon eri hankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan ja linnustoon sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät.” Syvämmaan Luonto ry:n mielestä olisi hyvä, jos selvityksiä tehtäisiin myös toteuttamisprojektin jälkeen. Näin nähtäisiin myös pidemmän aikavälin vaikutukset, joita voidaan hyödyntää myös seuraavien hankkeiden suunnitteluun, toteutukseen ja välttää tehdyt virheet. Materiaaleissa todetaan myös: ”Ympäristövaikutusten merkittävyyttä arvioidaan vertaamalla ympäristön sietokykyä kunkin ympäristörasituksen suhteen.” Syvämmaan Luonto toteaa, että kunkin yksittäisen rasituksen tarkastelun tulos voi olla eri tai vaatimattomampi kuin asioiden tarkastelu teemojen ja yhteisvaikutusten kautta ja yhdistys toivookin vielä laajempaa teemoittaista ja yhteisvaikutusten analyysia lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Hienoa olisi, jos tähän voitaisiin osaltaan kytkeä myös ilmastonmuutoksen tarkastelu, mahdollisesti erilaisilla ennustemalleilla, vrt. esim. kirjanpainajasta tehtyjä ennustemalleja: <https://www.longplay.fi/lyhyet/kirjanpainaja-lisaantyy-suomen-metsissa-ja-uudet-metsatuhomallit-ennustavat-valtavia>. Yhdistys näkisi tärkeänä kartoittaa myös mahdolliset alueen luonnonmuistomerkit, mistä ilmeisesti ei ollut vielä YVA-ohjelmaan tehty koontia. Yhdistys muistuttaa, että

Kaavaselostuksessa on esitetty ehdotus hankkeen seurantaohjelmaksi.

Palautteen huomiot koskevat näiltä osin hankkeen YVA-menettelyä, joka on laadittu osayleiskaavoituksesta erillisenä omana menettelynsä. Kotaselän hankkeen YVA-selostus on valmistunut ennen kaavaluonnosta ja siinä käsitellään

<p>pesimäaikana jokainen laji on rauhoitettu, asiasta säädetään luonnonsuojelulaissa (9/2023, 70 §). Tämä tarkoittaa, että rakentamista ei saa tapahtua</p> <p>pesimäaikana eikä pesintää tule häiritä myöskään muulla tavalla. Lisäksi toistuvasti käytettävä pesä on rauhoitettu, näin myös esim. maaotkan pesäpuu on rauhoitettu lailla (luonnonsuojelulaki 9/2023, 73 §).</p> <p>Seuraavassa osiossa on mainintoja sivunumeroina, mihin tulisi arviointi-ohjelmassa puuttua ja tehdä korjauksia.</p> <p>Sivu 12. - sivulta puuttuu SI-1.</p> <p>Sivu 18. - tiedossa olevat luontoarvot: kartoissa on merkittynä suotorni lintutornin nimellä sekä Isosuon luontopolku noin 700-800 metriä Kotaselän tuulipuiston alueesta.</p> <p>Sivu 32. - tulisiko Isosuosta tehdä Natura -arvio ja tuleva soidensuojeluselvytys</p> <p>Sivu 36. - YVA- ohjelman kuvaus vaikutusalueen ympäristön nykytilasta ja kehityksestä suomatkailun suhteen</p> <p>Sivu 37. - perustellun päätelmän tekee yhteysviranomaisen. Joko on nimetty?</p> <p>Sivu 39. - seurantaryhmästä puuttuu Syvämaan Luonto Ry vaikka tuulipuisto vaikuttaa olennaisesti suomatkailukompleksiin. Onko tarkoitushakuista?</p> <p>Sivu 45. - vaikutus alueen ulkopuolelle. Vaadimme suomatkailuselvityksen. Jos me suomalaiset pidämme soita itsestään selvyysinä, niin niitä ne ei ole suurimmalle osalle maailman ihmisistä ja matkailu seudullamme tarvitsee jotain ainutlaatuisia. Onko siinä vielä tuulipuistomatkatkailu mukana, on mielenkiintoinen kysymys.</p> <p>Sivut 46 ja 47. - suotornilla tulee tehdä melun ja välkkeen vaikutusten mittaus ja arviointi</p> <p>Sivu 63. - lomarakennusten listasta puuttuu viralliset rakennusluvut saaneilta lämmitettävältä suotornilta ja suosaunalta. Ne saa joko Yli-lin, myöhemmin Oulun rakennusviranomaiselta. Näitä rakennelmia tulee käsitellä loma- ja matkailurakennuksina kaavoituksessa ja YVA- ohjelmassa. Näiden rakentamiseen on saatu 2000-luvun alussa sen aikuisen työvoimatoimiston avustusta noin 100 000 mk. Matka näiltä</p>	<p>voimalamääriltään kahta osayleiskaava-alueen kaavaratkaisua suurempaa hankevaihtoehtoa.</p>
--	--

rakennuksilta Kotaselän tuulipuistoon tulee mitata todellisuutta vastaavaksi.

Sivu 64. - sivulla olevaan virkistyskäyttö-osiin tulee lisätä suotornikonaisuus.

Sivu 66. - hyvä.. selvitetään tuulivoiman aiheuttamia vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön, sekä positiivista on tuleva asukaskysely

Sivu 79. - näkymäanalyysi ja realistiset havainnekuvat on hyvä ottaa suotornin kattotasanteelta, sekä lisätä selvitys mahdollisista jään sinkoutumisista tornille.

Sivu 80. - Isosuon kalliopaljastuma, konglomeeraattiesiintymä on hyvä merkitä karttaan, jota Suomen valtio ei ostanut ostaessaan suojele-suota muutama vuosi sitten. Esiintymä sijaitsee noin 1 km itään suotornilta. Esiintymän koriste-kiviaineslupa on rauetettu parempia aikoja odottamaan, mutta tuskin on merkitystä tuulipuistoihin ja toisinpäin.

Sivu 92. - linnustokohdalla tulee Hökän aavan kurkien ja joutsenten pysähdyspaikat tarkastella paremmin ottaen huomioon suuret pellonraiviot, joissa linnut levähtävät ja oleilevat riistapelloissa. Viimeinen lause ko kohdassa on vailla totuutta, aihe poistaa se.

Sivu 93. - saukko asuu Martimojoen varrella, jossa talviset jäljet ja havainnot on nähty Martimojoen sillalta. Mannisen rannalla, tien ylityksessä on nähty jopa saukon poikanen viime kesänä, joten siitä voi tehdä päätelmän, että niitä täytyy olla kaksi. Ilveksen reviiri kulkee Vitsaojaa myötäillen, jossa jälkiä näkyy vuosittain.

Sivu 94. - Isosuon SI-1 alue käsitetään oikeana soidensuojelualueena Tornatorin ja yksityisten myytyä maita siihen tarkoitukseen. Tämä tieto on olennainen osa merkittävänä luontokohdeena ja tulee jotenkin lisätä tähän kohtaan.

Sivu 96. - Isosuo kuuluu kartan mukaan Panumajärven ympäristön soiden, Suomen tärkeisiin lintualueisiin (FINIPA9). Sen merkitys tulee olla tiedossa YVA-arviossa.

2 Kaavan luonnosvaiheen palaute ja kaavan laatijan vastineet

TÄYDENTYY MYÖHEMMIN

2.1 Viranomaisten lausunnot

2.2 Osallisten mielipiteet

3 Kaavan ehdotusvaiheen palaute ja kaavan laatijan vastineet

TÄYDENTYY MYÖHEMMIN

3.1 Viranomaisten lausunnot

3.2 Osallisten muistutukset